

PROGRAMA MUNICIPAL

VOTA
EL FUTUR.

MANIFEST ELECTORAL

UN COMPROMÍS DEL PASSAT, UNA IL·LUSIÓ DEL FUTUR

Ara fa vuit anys, els socialistes vàrem prendre el compromís de tornar els Ajuntaments al poble. No és ara el moment de fer història. Tots som conscients que en aquests darrers anys, uns Ajuntaments democràtics, progressistes, uns Ajuntaments dirigits pels socialistes, han canviat profundament la realitat dels nostres pobles i ciutats, han fet efectiu aquell compromís, han tornat els Ajuntaments al poble.

Quatre anys varen servir per dur a terme una feina obscura, la de «fer dissabte»: reorganitzar l'administració, fer front als deutes, revisar i posar al dia el patrimoni, foren tasques necessàries. Realitzada aquesta feina, vàrem afrontar els quatre anys següents amb un altre esperit, el de fer ciutat. Transformant, millorant i sanejant els nostres municipis vàrem convertir en realitat un altre compromís, fer que el poble guanyés el seu dret a unes ciutats dignes i ben gestionades.

Ara, tan sols a tretze anys del segle XXI, inserits en una societat dinàmica, viva, en una societat que es transforma i projecta, hem d'afrontar altres reptes, altres compromisos.

UNS AJUNTAMENTS EIXOS DE LA NOVA CATALUNYA

Aquests anys de transformació no han passat tampoc despercebuts a aquells qui feren de l'especulació la seva guia i del mal govern el seu nord polític. Així es pot explicar l'actitud de la dreta davant els Ajuntaments. Els volen buits de continguts, purs instruments de gestió que responguin a la mateixa concepció centralista del govern de CiU a la Generalitat.

L'ofensiva contra l'autonomia local es manifesta de maneres diferents. Ja sigui mitjançant l'aprovació pel Parlament de Catalunya de lleis restrictives: Llei de Caixes d'Estalvis, Llei de Cambres Agràries, Llei de Fires. Ja sigui pel mateix model d'organització territorial que vol imposar la dreta, una llei que difumina la prestació dels serveis que són de competència municipal i que té un efecte negatiu sobre els recursos econòmics dels Ajuntaments, obligant a finançar un ens comarcal —els dirigents del qual no són elegits pels ciutadans—, la qual cosa perjudica clarament els Ajuntaments grans i mitjans, sense beneficiar els petits.

No és aquest el model de l'esquerra, el model dels socialistes. Els ajuntaments que nosaltres volem són representatius, transparents, participatius, uns gestors eficients i creatius de les realitats ciutadanes.

Davant la concepció centralista i uniformista de la dreta i del seu exponent, CiU, els socialistes oposem un projecte d'autonomia i pluralitat, un projecte d'esquerra.

Per a nosaltres, els Ajuntaments són un element clau en el procés de la modernització del nostre país, en el procés d'afermament i aprofundiment de la democràcia, un element clau en la construcció de Catalunya, de la Catalunya del segle XXI.

UN NOU ENTORN, UNA NOVA SOCIETAT

Els Ajuntaments no poden restar aliens als profunds canvis que s'estan donant en la nostra societat. Avui ja no n'hi ha prou amb parlar d'honestedat, bona gestió, racionalització, i de tants altres valors que, si en un moment determinat, tingueren un paper predominant, ara, tancats els cicles d'endregament i construcció de les ciutats, passen en un segon pla davant les noves exigències socials.

Un dels principals reptes dels ajuntaments de l'any 2000 és el de la correcta utilització del territori. La defensa de l'entorn ha de ser l'eix bàsic de l'actuació dels Ajuntaments.

La responsabilitat de vetllar per la correcta utilització del territori té dos àmbits ben clars, la realitat urbana i el context medio-ambiental.

Pel que fa a l'entorn urbà, cal acomplir les funcions de la ciutat des d'una perspectiva humana i social. La ciutat del segle XXI, la ciutat que estem construint, és comunicació, cultura, convivència, solidaritat, participació. Aquests són ja valors dominants. Portar-ho a la pràctica requereix definir de nou l'entorn urbanístic. A la nostra ciutat, a la ciutat del segle XXI, no es pot fer la plaça per la plaça, no es pot construir el parc pel parc. L'urbanisme ha de respondre a uns conceptes i necessitats nous, a una nova forma de ciutat, en la qual la millora de les condicions de vida de tots els ciutadans sigui l'objectiu preferent. Una millora real, tant pel que fa als habitatges com a la neteja dels carrers, al trànsit, a la pol·lució, etc. Cal tenir present que també existeix una ecologia urbana, i que aquesta és, bàsicament, una ecologia social.

Quant a l'entorn no urbà, la nostra acció anirà dirigida a la defensa del territori, dels boscos i rius, de les platges, a la potenciació del sòl rústic, a la recuperació de les zones naturals, a la dignificació de les zones industrials, és a dir, tot allò que significa endreçar Catalunya.

Un compromís ecològic actiu, tant pel que fa a la recerca de sistemes de protecció de l'entorn (depuradores, plantes transformadores d'escombraries, recollida selectiva, etc.), com a la decisió política de donar prioritat i fer compatible la protecció de l'entorn amb el progrés, serà allò que presidirà l'actuació dels Ajuntaments en els propers quatre anys.

AGENTS DE DESENVOLUPAMENT

La crisi econòmica i social de la societat occidental va tenir un ressó especial en el nostre país. L'accelerat creixement sòcio-econòmic i demogràfic va provocar una ampliació de les bosses de pobresa, l'agreujament dels problemes de les capes menys afavorides de la ciutat i, en definitiva, una baixa en el nivell de vida dels ciutadans.

Una ciutat activa a nivell econòmic, cultural i social és la principal condició per avançar en la superació de la crisi econòmica, social i de valors.

Els socialistes treballem per una ciutat dinàmica que vertebrï la societat, evitant la marginació de determinats grups i sectors socials.

Els Ajuntaments, juntament amb la resta d'agents socials (sindicats, moviments associatius i veïnals, etc.) tenen una funció molt im-

portant en el procés de creació de riquesa. Assumit ja el paper d'agents dinamitzadors de la vida social, els propers quatre anys contemplaran uns Ajuntaments abocats a la tasca d'animació econòmica.

Arreu del món, els poders locals estan jugant un paper molt important com a conductors i incentivadors d'activitats econòmiques. El desenvolupament de parcs tecnològics a diferents ciutats d'Europa i als EE.UU. és una iniciativa local que permet conjugar el repte de les noves tecnologies amb la creació de llocs de treball i el respecte a l'entorn mèdio-ambiental.

D'altra banda, les interrelacions econòmiques entre les ciutats són, cada dia, més importants. Fires comercials, congressos i altres iniciatives permeten una major informació i un major intercanvi comercial entre les ciutats, la qual cosa possibilita un creixement econòmic que beneficia a tots.

Des dels Ajuntaments s'ha de vetllar per aconseguir que la instal·lació i la ubicació de noves activitats productives i industrials es faci tenint en compte la incidència mèdio-ambiental, que s'introdueixin les mesures correctives dels impactes negatius sobre l'entorn, i s'han de propiciar polítiques que uneixin el fre dels impactes negatius degradadors del medi ambient amb la creació de riquesa. Existeix una indústria, una possibilitat de crear riquesa a través de l'ecologia.

La Llei de Bases de Règim Local, possibilita la capacitat d'intervenció municipal en el terreny econòmic. Cal cercar els recursos suficients per desenvolupar activitats dinamitzadores de l'activitat econòmica.

Als papers tradicionals de l'Administració Municipal en el desenvolupament econòmic (ajuntament inversor, ajuntament contractista, ajuntament consumidor de béns i serveis, etc.); cal afegir-ne altres de nous com ara són: ajuntament que dóna suport a nous emprenedors, ajuntament potenciador de la incorporació de la dona i dels joves a les activitats econòmiques, ajuntament agent desenvolupador de l'associacionisme i d'estructures sòcio-econòmiques intermèdies, ajuntament factor de concentració social per al desenvolupament local, ajuntament agent dinamitzador dels col·lectius marginats del mercat de treball, ajuntament agent de recuperació d'oficis i activitats artesanies en perill d'extinció, ajuntament agent difusor de les noves tecnologies entre artesans, comerciants, petits empresaris.

En definitiva, l'Administració Municipal ha de ser un element que intervingui positivament en el desenvolupament de les relacions socials de producció que es generen a través de la creació de consells econòmics i socials, de la potenciació de zones industrials, l'extensió i racionalització de la xarxa de fires i de la xarxa de relacions comercials i de transferència de tecnologia entre ciutats.

CIUTATS MÉS DOTADES AMB MILLORS SERVEIS

Davant el repte del segle XXI no podem oblidar el paper més clàssic de l'administració municipal, el d'agent prestador d'un conjunt de serveis que donen qualitat de vida a les persones, ja sigui la sanitat, l'ensenyament o els serveis socials.

L'Ajuntament no pot pas ésser l'únic agent que ofereixi aquests serveis. Cal, doncs, la col·laboració entre les diferents institucions.

No pot ésser agent únic però sí és imprescindible la seva presència

per tal de garantir el correcte funcionament, la planificació i la distribució de recursos suficients per a tots i cadascun dels ciutadans.

El cost d'aquests serveis que beneficien sectors econòmicament no productius, té un caràcter redistributiu que és propi de polítiques generals de les institucions estatals i/o autonòmiques, però que només en les institucions locals troben el vehicle adequat a la seva aplicació correcta.

El desenvolupament de la persona comporta un seguit d'activitats de lleure, cultura, esport, comunicació, que requereixen uns mitjans complexos i cars. És funció de les administracions garantir l'existència d'aquestes activitats i que tots en gaudeixen igualitàriament, per tal que les potencialitats individuals i col·lectives dels ciutadans trobin el vehicle de la seva expressió.

PARTICIPAR ÉS AVANÇAR

La participació ciutadana no ha de ser tan sols una fórmula de participació-negociació en els processos de presa de decisions. També ha de servir per a la participació de col·lectius ciutadans en la gestió de serveis públics i en la resolució dels problemes socials. D'aquesta forma anirem avançant, no solament en la definició d'una política concertada entre el govern municipal i el moviment associatiu, sinó també en la corresponsabilització de la gestió entre l'administració municipal i la societat, de manera que existeixi una sintonització i una acció en la mateixa direcció, entre la Institució i la ciutat viva.

Aquesta és la manera d'anar endavant en el canvi polític, en la relació entre el poder i els ciutadans, creant mecanismes de cogestió i autogestió que suposen formes d'aprofundiment de la democràcia i que, per sí mateixes, contribueixen a les noves fórmules d'organització social.

LA CIUTAT DE L'ANY 2000

Aquest és el nostre repte. Construir unes ciutats per a viure-hi, per a gaudir-ne. Unes ciutats amb millors serveis, desenvolupades econòmicament, inserides en un entorn equilibrat i gestionades pels mateixos ciutadans.

Només els qui representen el ciutadà, lliures, sense compromisos ni hipoteques d'interessos econòmics, aquells que no tenen les mans sobre la ciutat per enriquir-se amb ella, sinó per viure-la i fruit-ne amb els altres, poden garantir des de l'Ajuntament una ciutat gestionada correctament per fer-la més ordenada, més neta, més rica, més feliç.

PROGRAMA ELECTORAL

MUNICIPALS 1987

UNS AJUNTAMENTS AL SERVEI DE CATALUNYA

1.1

LA PLANIFICACIÓ DEMOCRÀTICA I LA INFORMACIÓ

La vida cal que sigui exemple de democràcia per a la vida política del país i de l'Estat. En aquest sentit, creiem que la planificació democràtica ha de ser el procediment normalment utilitzat per regir l'organització del municipi. Aquesta planificació cal que inclogui els programes d'actuació en funció d'uns objectius preestablerts i ha de permetre un control posterior dels ciutadans de l'actuació municipal.

És una tasca fonamental dels municipis interessar a tots els ciutadans en la vida política local, tot emprant, per a aquest objectiu, tots els mitjans necessaris, dels quals la bona informació és la base principal. La informació municipal s'ha de reflectir en la premsa i ràdio local, amb una política de portes obertes, amb un llenguatge entenedor i àgil amb el qual s'informi sobre pressupostos, concessions, projectes urbanístics i tot allò que afecti la vida del municipi. Les exposicions i xerrades als barris i districtes sobre projectes concrets, amb la presència de responsables municipals, poden aconseguir l'interès i la participació dels ciutadans.

A través dels contactes que els regidors mantenen amb tota mena d'organismes i associacions dels municipis, han de recaptar les opinions ciutadanes sobre els diversos temes que els afecten, a fi i efecte que per mitjà d'ells es puguin sentir suficientment representats, participant així de forma activa en tot allò que ha de servir per millorar la qualitat de vida.

És important que els ciutadans se sentin responsables de les mesures que, directament o indirectament, han assumit a través dels seus representants i de la participació que aquests els donen en els diferents projectes a realitzar en el municipi, ja que és l'única forma que fa que el ciutadà, dins la pluralitat, se senti realment partícip de la política desenvolupada pels Ajuntaments.

1.2

L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA

L'organització dels diferents nivells territorials de l'Administració ha d'estar regida per dos principis bàsics i complementaris: el principi d'autonomia i el de relació i coordinació interadministrativa.

El principi d'autonomia comporta àmbits competencials propis, capacitat de gestionar i representar els interessos de la col·lectivitat, recursos econòmics suficients i no condicionats, absència de tutela o de control d'oportunitat dels seus actes i també més control jurisdiccional dels tribunals i, el que és molt més important, una gran capacitat d'autoorganització.

Pel que fa referència al principi de relació i coordinació interadministrativa, resulta evident que l'Ajuntament és, i ha d'esdevenir-ho, el veritable govern del municipi, capaç de donar resposta àgil i immediata a les necessitats ciutadanes i al qual res d'allò que succeeix dins del seu terme municipal, no li és aliè. Però, d'altra banda, també és clar que cada cop existeixen menys competències exclusives d'un únic nivell administratiu, i que cal adoptar decididament els principis de corresponsabilitat de totes les Administracions davant els ciutadans per a la prestació dels serveis públics i el desenvolupament corresponent en els mecanismes següents:

- a) **Coordinació interadministrativa** que, sota criteris de mutu respecte a la integritat competencial i de lleialtat institucional, permeti una major eficàcia en la realització de projectes i en la prestació de serveis. Les formes concretes d'aquesta coordinació (convenis, consorcis, contractes-programa), caldrà precisar-les en cada cas.
- b) **Planificació i programació** de les actuacions a emprendre que permetin superar l'arbitrarietat i el clientelisme en l'atribució de subvencions als Ajuntaments i, alhora, reivindicació de la presència activa i significativa de l'Administració Local

en els òrgans planificadors i decisoris de totes les actuacions que els afectin. A partir dels plans sectorials de la Generalitat, dels plans de les entitats supramunicipals i de l'inventari de dèficits recentment elaborat, cal arribar a un pla coordinador de les inversions d'interès local elaborat amb els criteris de garantia dels serveis mínims, solidaritat, equilibri territorial i igualtat dels ciutadans.

- c) **Delegació sistemàtica de les competències d'execució, gestió i control dels diferents serveis, acompanyada dels recursos corresponents, en els nivells d'Administració Local més propers al ciutadà.**

Pel que fa als avantatges de la concentració urbana, cal dir que apareixen fortes contradiccions, ja que la privatització i màxima rendibilització del sòl urbà condueixen al caos urbanístic, habitatges cars i cada cop menys confortables i reduïts, manca d'equipaments socials, absència d'infraestructures urbanes, congestió de les comunicacions, contaminació, sorolls, etc. En definitiva, augmenta el cost social d'exploració de la ciutat i decreix, per tant, la seva productivitat total. Evidentment, aquest procés de degradació afecta de manera diferent les classes socials que conviuen en la ciutat. L'interès del capital es bifurca per tal d'aconseguir apoderar-se de les rendes del treball en la distribució del consum i l'habitatge. En aquest sentit, els socialistes diem que l'organització de l'espai sols és possible si es té en compte l'enfortiment de la capacitat política i econòmica dels Ajuntaments i de les institucions supramunicipals. Aquests han de deixar d'actuar com a simples instruments per convertir-se en autèntics òrgans del poder local, funcionant de manera descentralitzada, amb la participació de les organitzacions socials i ciutadanes pel que fa referència a la planificació democràtica i a la gestió de la vida col·lectiva.

En aquest sentit, s'haurà de tenir en compte la **planificació democràtica**, tant de l'economia com del territori i la intervenció activa dels treballadors i del conjunt de les classes populars, en la definició dels objectius de la planificació global i de la seva realització.

1.2.1 Les comarques: reforçar la vida local, expressió democràtica de la voluntat popular

La fragmentació de l'actual mapa municipal de Catalunya en 940 municipis, dels quals 550 no arriben als mil habitants i només 134 en tenen més de 5.000, defineix una situació d'insuficiència crònica de bona part dels municipis, en recursos polítics, humans i tècnics, que els impedeix gestionar adequadament obres i serveis de la seva competència. Descartada l'agregació forçosa dels municipis petits, fonamentalment per criteris de major representativitat política i apropament a l'administrat, cal trobar una nova manera de reforçar la seva capacitat de gestió.

Els socialistes concebem, doncs, la comarca, a més de representar la institucionalització i el compliment d'una previsió estatutària i d'una reivindicació his-

tòrica, com la millor forma de potenciar la capacitat d'actuació dels municipis en tots els camps, en estreta unió entre ells i tendint a construir un sol nivell de fet. La seva principal i gairebé única funció ha de ser l'ajuda i la cooperació amb tots els petits municipis i l'assoliment d'una massa crítica, d'una dimensió òptima, que permeti una més eficaç prestació de determinats serveis.

Després de l'aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei sobre l'organització comarcal de Catalunya, ens enfrontem al repte de construir un sistema comarcal adequat a les necessitats reals del seu territori, basat en la potencialitat de les ciutats i pobles de Catalunya que ens permeti mancomunant serveis i esforços, avançar en la construcció d'un futur territorial de Catalunya, equilibrat i expansiu. El model per la construcció del mapa comarcal que els socialistes impulsarem, troba la seva justificació en l'associacionisme voluntari dels municipis, element bàsic de l'ordenació territorial. Es tracta doncs, de dibuixar un mapa comarcal que sota l'apreciació de la diversitat i pluralitat de necessitats i recursos vingui a millorar, adaptant-lo a la nova realitat, el mapa comarcal de 1936 confirmant els elements positius que encara perduren, superant contenciosos històrics que no es van poder resoldre en aquell moment i adaptant a les noves realitats metropolitanes, urbanes i territorials, la proposta d'en Pau Vila.

El fet comarcal i l'organització del territori, superen en molt la pura determinació dels límits territorials. És per això que els socialistes impulsarem un procés tendent a donar efectiu contingut a l'organització comarcal de Catalunya, impulsant decididament la plena assumpció amb caràcter mancomunat per part d'aquests, de serveis que trobin en el nivell comarcal la seva justificació des de la perspectiva d'eficàcia, economia i prestació igualatòria, també per a que els ens comarcals siguin receptors per la delegació que preveu la Llei de Règim Local de serveis i recursos provinents de l'administració de la Generalitat, que ajudin a avançar en el procés de descentralització d'aquesta i per tant, a incrementar el seu caràcter reequilibrador i solidari dintre de Catalunya. Treballarem per definir amb claretat les fons de financiació dels nous ens comarcals, dotant-los de la suficient capacitat de recursos financers pel desenvolupament dels serveis que prestin i garantint un repartiment equitatiu de les càrregues econòmiques que generen, fent que sigui també un factor més del reequilibri territorial de les rendes del ciutadà. Els ens comarcals s'han de constituir en la nostra visió i a través de les seves possibilitats inversores, en un factor d'igualació en la prestació de serveis als ciutadans i amb un factor impulsor de processos de recuperació i desenvolupament econòmic que des d'una òptica de conjunt del país, garantitzi la correcta distribució de la riquesa i l'equilibri territorial a Catalunya.

Els nous ens comarcals deuen evitar el convertir-se en una nova superestructura administrativa que incrementi la despesa corrent i el nivell de burocratització de l'Administració, per tant, la seva organitza-

ció es farà sota la base de l'aprofitament dels recursos ja existents, amb la potencialitat de l'àmplia xarxa de ciutats intermedies, en molts casos capitals de comarca, que donen coherència al territori de Catalunya. Han de garantir el correcte funcionament democràtic per part dels seus òrgans, la qual cosa equival al control efectiu del seu funcionament per part dels ajuntament que integren cada comarca i això vol dir els representants electes, fugin de la tecnocratització i del pes excessiu de figures no electes (Gerents), alhora de la presa de decisions. D'altra banda, hem de garantir el no excloure cap realitat municipal de les que la integren en la presa de decisions.

Els socialistes treballarem per evitar que la marginació en els òrgans dels futurs ens comarcals de més de 500 municipis —tal com preveu la Llei sobre l'organització comarcal de Catalunya— allunyi aquests òrgans de la viva realitat de moltes de les nostres ciutats i pobles, garantint que per contra, els Consells Comarcals siguin espais de diàleg de tots els municipis i que tots puguin participar de manera efectiva en la presa de decisions que els afectin. Els socialistes farem els esforços necessaris per aconseguir que la composició dels Consells Comarcals siguin un reflex fidel de la voluntat dels ciutadans, expressada democràticament en els resultats electorals dels municipis i per tant, farem una oferta a les altres forces polítiques per poder, des d'una perspectiva d'acords, oferir en cada cas el candidat més idoni i legitimat democràticament per accedir a la presidència del Consells Comarcals.

1.2.2 Per un país equilibrat i solidari

A Catalunya hi ha 806 municipis menors de 5.000 habitants. Representen el 86% del nombre total de municipis i agrupen aproximadament el 14% de la població catalana. Aquest teixit institucional planteja problemes seriosos, però no irresolubles des del punt de vista de prestació de serveis. En canvi, constitueixen una realitat rica des de la perspectiva de l'organització social i democràtica de les comunitats humanes que articulen el nostre territori.

La feblesa de la base econòmica dels petits municipis i la menor renda dels habitants de les zones rurals tenen explicacions diverses i complexes. Per una banda, els petits municipis reben menys diners del Fons Municipal. Per altre, en la ciutat l'activitat industrial o terciària és important i susceptible de ser gravada fiscalment pel municipi que obté recursos per aquesta via. A les àrees rurals són molt pocs els Ajuntaments que tinguin indústries, activitats turístiques o comercials susceptibles de produir els ingressos suficients per a la cobertura dels dèficits existents.

D'altra banda, el procés de concentració demogràfica en les zones més densament poblades, més urbanes i industrials, sembla que s'hagi aturat.

La Catalunya rural camina cap a una situació d'estabilitat demogràfica i, fins i tot, de creixement poblacional en aquelles zones més dinàmiques. En aquest marc els socialistes tenim un programa de mo-

dernització i progrés per a les àrees rurals de Catalunya, amb un contingut de reformes estructurals a realitzar per les institucions de govern i les comunitats del nostre territori rural, sobre la base dels punts següents:

- 1) Configuració dels municipis de les àrees rurals com administracions amb possibilitat d'incidència en les respectives relacions socials i econòmiques que millorin la qualitat de vida dels seus habitants i assegurin les possibilitats de promoció de les zones respectives en col·laboració amb les altres administracions públiques, particularment amb aquelles institucions supramunicipals que a més comparteixin la legitimació política de l'ens de govern local. En aquesta línia és fonamental la creació d'un Fons Català de Cooperació Municipal, l'objectivació de les diferents subvencions actualment existents en funció dels dèficits estructurals per zona i habitant, planificant els objectius a finançar en els propers exercicis, l'establiment de sistemes d'assessorament jurídic, tècnic i econòmic que donin suport a la infraestructura de gestió dels municipis rurals en funció de les necessitats existents, i també una millor gestió de la base fiscal disponible i dinamització dels recursos patrimonials propis.
- 2) Assegurar la cobertura territorial dels **serveis públics essencials** gestionats per altres administracions o empreses públiques que tan sols atenen criteris de rendibilitat, i introduir un principi de permanència dels serveis públics o privats en el medi rural.
- 3) **Protegir el medi natural** i assegurar el manteniment de l'espai rural.
- 4) Mantenir i augmentar el **nivell de participació de la població rural** en la vida local i nacional.
- 5) Enfortir les estructures locals en el medi rural a fi de garantir que siguin capaces de respondre a les necessitats de les seves comunitats.
- 6) Afavorir la creativitat personal i col·lectiva que permeti la recuperació del teixit social, mitjançant el foment de les iniciatives locals en el terreny social i cultural que permetin preservar la cultura, la història i el patrimoni local.
- 7) Canalitzar la informació disponible en el medi urbà cap a les zones rurals a fi de permetre expressar noves necessitats o contribuir al desenvolupament de nous projectes.
- 8) Ajudar a construir i mantenir adequadament un **planejament urbanístic racional**, mantenir els nivells adequats de gestió urbanística i transparència en el mercat de terres.
- 9) Desenvolupar l'associacionisme juvenil i l'auto-gestió de projectes entre la joventut rural.
- 10) Desenvolupar el cooperativisme i l'associacionisme econòmic i social mitjançant procediments d'acció de treball que trenquin l'aïllament i promocionin el desenvolupament individual i col·lectiu.

El petit municipi rural es mou amb un pressupost que moltes vegades és inferior (Ptes./habi-

tant) a la meitat del d'un municipi mitjà, això agreujat amb la dificultat de realitzar el cobrament dels ingressos per manca d'un sistema de recaptació de contribucions, etc.

Pel que fa al **Pla d'Obres i Serveis**, s'ha de tenir en compte que els criteris de la seva distribució fan que molts dels petits municipis es guiïn pels criteris del Pla per fer les inversions i no realment per les necessitats. Cal tenir en compte també que els eixos en què es mou el Pla d'Obres i Serveis són fonamentalment subjectius, la puntuació dels diversos tipus de projectes ha estat decidida sense comptar amb les dades corresponents a l'estat d'implantació territorial de les infraestructures. Per aquestes raons, és imprescindible la reorientació del Pla d'Obres i Serveis amb l'objectiu d'obtenir la informació necessària per a conèixer els dèficits en la infraestructura de les obres i serveis municipals, per tal de poder elaborar un llistat de prioritats objectives. Així s'evitarà que els Ajuntaments demanin els serveis i obres més primaris, encara que no sigui aquesta la necessitat real més peremptòria del municipi.

En resum, una política per als petits municipis i les àrees rurals que s'hauria d'acomodar als eixos següents:

- Millorar els serveis existents, en especial els serveis personals, garantint amb eficàcia la qualitat i l'economia en els serveis mínims de competència municipal.
- Procurar l'accés de tots els ciutadans als serveis públics essencials que no són de competència municipal, com són transports, correus, telefònica, electricitat i seguretat, fonamentals en el cas de comunitats rurals que viuen allunyades del nucli central del municipi.
- Aconseguir un instrument ordenat que fixi una estructura general i orgànica del territori, mitjançant els instruments de planejament adients i adaptats a la legislació vigent, procurant una distribució homogènia de les àrees d'expansió o creixement, de manera que quedin articulades en espais consolidats per la urbanització tradicional, i afavorint la dispersió relativa del sòl urbanitzable en àrees de distinta propietat, i la localització concentrada de les previsions per centres i serveis d'interès públic i social.
- Establir un ordre de prioritats en la gestió urbanística que col·loqui els interessos públics en primer pla i subordini els particulars a una posició de col·laboració i participació, actuant de forma coordinada amb altres Ajuntaments pel que fa a les reserves de sòl i demandes d'equipaments i serveis, amb l'ajuda de tècnics supramunicipals de caràcter multiprofessional.
- Desenvolupar una política de control del sòl no urbanitzable i dels espais naturals, que objectivi les activitats en funció de la vinculació dels particulars als usos agraris autoritzats, i de la capacitat dels terrenys per a acollir l'activitat proposada.
- Fomentar la rehabilitació del patrimoni edificat, la dotació d'habitatges amb els serveis mínims i

la promoció pública dels habitatges socials necessaris.

- Desenvolupar la capacitat indispensable per dirigir el procés de mobilització dels recursos locals disponibles per al desenvolupament econòmic i el foment d'iniciatives que reforcin el manteniment de la joventut en el medi rural.

A nivell de serveis, cal aconseguir els objectius següents:

- a) Garantir i controlar la qualitat de l'aigua i el seu abastament.
- b) Desenvolupar una xarxa de clavegueram completa i connectada amb un col·lector o depuradora autònoma, i garantir, mitjançant les oportunes llicències i anàlisis, la inexistència d'abocadors incontrolats.
- c) Establir amb criteris de xarxa, l'enllumenat públic del municipi i la cobertura adequada dels nuclis secundaris, impulsant plans i programes d'estalvi energètic, especialment en les instal·lacions i edificis municipals.
- d) Completar la xarxa viària urbana mitjançant normes d'urbanització adients a les necessitats i estructures específiques dels nuclis urbans o urbanitzables.
- e) Millorar la infraestructura rural de les explotacions agràries protegint els millors sòls agrícoles mitjançant el planejament especial, sanejant les explotacions ramaderes, a través de biodigestors autònoms de baix cost, conservant i mantenint la xarxa de recs en col·laboració amb les comunitats de regants que es puguin fomentar, i constituint juntes veïnals de conservació i manteniment dels camins rurals.
- f) Garantir la recollida de brossa i la neteja viària establint sistemes d'eliminació de residus sòlids urbans i evitant els abocaments incontrolats de deixalles.
- g) Convertir l'Ajuntament en el centre d'informació i gestió de les necessitats dels ciutadans davant els organismes competents.
- h) Desenvolupar una política de prevenció davant les calamitats que afectin les comunitats rurals com els incendis forestals, les nevades o les inundacions.

També és necessari desenvolupar la petita indústria, no contaminant d'una forma controlada i racional, i fent possible alternar l'activitat artesanal i de petita indústria amb el conreu de la terra.

1.2.3 Les àrees metropolitanes

La realitat urbana de l'aglomeració de Barcelona desborda de molt els límits estrictes del seu terme municipal, no ja el continu urbà que forma l'edificació sense solució de continuïtat amb els municipis veïns, sinó l'àmbit plurimunicipal que defineixen les relacions de base diària que tenen els habitants de l'aglomeració amb la capital, i que conjuntament amb els municipis del seu entorn configura una àrea, denominada generalment metropolitana, que cons-

títueix l'autèntica «ciutat» actual de Barcelona.

El pes econòmic, demogràfic i social de la Barcelona metropolitana fa que a més de representar una polaritat molt significativa en la xarxa europea de ciutats i la metròpoli més important de la mediterrània occidental, constitueixi la capital i l'element bàsic d'estructuració territorial del nostre país. Una capital policèntrica, formada per 27 Ajuntaments que mantenen, amb la prestació pròpia de serveis importants, el seu caràcter representatiu dels interessos locals, i una capital dinàmica i dinamitzadora de tot el seu rerapaís, que abasta tot Catalunya i més enllà.

L'estructura político-administrativa de la Corporació Metropolitana de Barcelona, haurà d'adaptar-se al dispost per les Lleis d'Organització territorial de Catalunya aprovades pel Parlament, així com a la voluntat democràtica dels vint-i-set municipis de l'àrea metropolitana de continuar mancomunadament realitzant les obres públiques i la prestació de serveis que demanen els seus ciutadans.

A la vegada, té que iniciar-se el procés de constitució de les comarques afectades pel fenomen metropolità, ajustant els seus àmbits espacials i competencials a la realitat física, social, econòmica i administrativa, que fan de l'àrea metropolitana un territori diferencial de la resta del territori català.

Les anteriors adaptacions i ajustaments es realitzaran tenint en compte els recursos i fórmules financeres necessàries, que reconeixen el fet metropolità de l'aglomeració barcelonesa com un fenomen urbà assimilable en el seu tractament financer, al d'una gran ciutat amb una població indisociable, assegurant la viabilitat i suficiència econòmica de la prestació de serveis, realització d'obres i execució de competències.

Resulta indubtable, que Catalunya, i encara més els més milions de ciutadans que viuen a l'entorn metropolità, necessita una institució metropolitana que tingui naturalesa d'ens de govern local, amb les funcions bàsiques següents:

- a) Articulació de les polítiques municipals del seu territori reponent a les necessitats de la conurbació. Això comporta planificació i gestió urbanística, dinamització econòmica i infraestructures metropolitanes.
- b) La coordinació en la gestió d'aquells serveis que requereixen àmbit supramunicipal com és el cas de sanejament, abastament d'aigües, transport, eliminació de residus sòlids urbans, etc.
- c) Un reequilibri territorial i la redistribució d'equipaments i serveis.

L'existència consolidada institucionalment de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, no ens pot fer oblidar que al nostre país existeixen altres territoris que, per les seves característiques, poden definir-se també com àrees metropolitanes, essent el cas més evident el configurat per l'eix Tarragona-Reus. Els socialistes proposarem la realització dels estudis necessaris per determinar l'abast d'aquestes àrees metro-

politanes i dotar-les del caràcter institucional que requereixin.

1.3

PER UNS AJUNTAMENTS AMB MÉS RECURSOS

A l'hora de pensar en el plantejament que hem de fer de les finances municipals no podem defugir la seva situació actual. És necessari resoldre definitivament el finançament municipal dins l'esperit de la Constitució i dels acords que han permès resoldre el finançament autonòmic.

Després de pràcticament concloure dos mandats, el marc normatiu que regula les finances locals sols ha experimentat retocs i pedaços respecte al vigent en començar els nous Ajuntaments democràtics a l'any 1979. La necessitat de regular el sistema de finançament de l'Estat de les Autonomies ha produït un retard en abordar la regulació del finançament de les Administracions Locals. L'anunciada Llei d'Hisendes Locals ha de permetre, juntament amb la racionalització dels recursos bàsics i propis dels Ajuntaments, dirimir la participació de les Administracions Locals en els pressupostos de l'Estat des d'una perspectiva de comprensió del paper redistribuidor i d'equilibri territorial que els correspon. La ineludible clarificació a nivell de l'Administració Central ha de portar com a conseqüència l'exigència que l'Administració Autonòmica (la Generalitat) fixi els criteris de la participació dels Ajuntaments de Catalunya en els seus pressupostos sota els principis d'objectivitat, redistribució i equilibri. En aquesta situació, les perspectives de les finances locals per als propers quatre anys són les d'un creixement escàs i estaran condicionades per les despeses de manteniment derivades de les inversions realitzades en aquests darrers anys i que no es podran menystenir si no és que es vulgui tornar a un procés de degradació del conjunt de les nostres viles i ciutats.

Per tal de fer front a aquestes despeses de forma periodificada i racional, caldrà introduir en els Pressupostos Municipals el concepte "d'amortització de ciutat" com a fons de previsió que eviti el constant recurs a la inversió i, per tant, a l'endegament a l'hora de renovar les infraestructures ciutadanes.

És per això que cal centrar-se en una actuació rigorosa sobre la despesa pública local que comporta mesurar molt les actuacions a emprendre i debatre profundament les prioritats que se'ls ha de donar. En aquest sentit, la primera qüestió que cal abordar és la dedicació de recursos limitats a les necessitats, plantejades tant en l'àmbit dels serveis urbans tradicionals, com en el dels serveis personals i la qualitat de vida. L'Administració Municipal té com a missió obligada la cobertura del que la Llei anomena "serveis mínims o essencials", dirigits a fer funcionar l'espai en què viu la col·lectivitat que governa. Això com-

porta feines molt concretes i precises: neteja viària, recollida i eliminació d'escombraries, conducció i tractament d'aigües residuals, enllumenat públic, pavimentació i estat dels carrers, places i parcs, equipaments escolars, culturals, socials i esportius, control i agençament del territori, etc. A més a més, els Ajuntaments no poden oblidar l'atenció directa als habitants d'aquest espai i, especialment, des de la nostra perspectiva, a la prestació de serveis culturals, sanitaris, educatius, assistencials, esportius, lúdics, etc. En la situació actual, els Ajuntaments hauran de dedicar un esforç específic per combatre les conseqüències que l'atur i la situació de crisi econòmica generen entre els sectors de població més necessitats.

Moltes de les actuacions dels Ajuntaments relacionades amb la prestació de serveis personals i amb la política de benestar social troben la seva justificació en l'assumpció per part d'aquests, d'actuacions pròpies de polítiques més generals i, per tant, serà necessari també que quedin establerts mecanismes automàtics de transferència de recursos en els casos que hi hagi delegació de competències cap a les Administracions Locals. També serà necessària la creació dels fons de Cooperació Municipal de Catalunya i l'establiment de mecanismes automàtics de transferències de recursos per a la delegació i/o assumpció de competències previstes a la Llei de Bases de Règim Local i a la Llei de Règim Local de Catalunya.

La qüestió de determinar les prioritats en les despeses municipals no tindria el dramatisme amb què es planteja en moltes de les nostres ciutats i pobles, si el nivell de béns i serveis públics de què gaudeixen els seus habitants no fos tan baix com és en l'actualitat. La justícia de moltes de les demandes ciutadanes i el convenciment que la seva resposta només pot provenir de l'acció municipal, ens obliga a ser rigorosos amb nosaltres mateixos i a poder exigir, carregats de raó, una més àmplia i correcta participació en els recursos de les altres administracions, en primer lloc de la Generalitat, i dels Pressupostos Generals de l'Estat. Aquesta exigència de rigor amb no-

saltres mateixos ens porta, primerament, a no oblidar una correcta actuació en la gestió dels ingressos municipals, cercant el seu increment no solament per l'increment impositiu, sinó per la millora en el rendiment de la imposició: revisions cadastrals, millores de padrons, càlculs de costos més exactes per tal d'establir les taxes, increment de percentatges de cobrament, etc. I, al mateix temps, establir prioritats en la despesa valorant rigorosament el cost (actual i futur) i el benefici de cada actuació, centrant-se en les actuacions més genuïnament municipals.

Respecte a les relacions entre les Administracions Públiques, és exigència de rigor delimitar clarament els respectius camps d'actuació i les competències. Cal millorar la coordinació en les actuacions comuns i racionalitzar els ajuts d'altres Administracions envers la local, per tal de tenir plantejaments estables de futur.

Els Ajuntaments han de pensar a deixar de ser aquella primera trinxera que afronta absolutament totes les peticions dels ciutadans i dirigir-los cap a d'altres Administracions (provincials, autonòmiques, central, etc.) que també han d'anar a càrrec de part d'aquestes peticions: és a dir, endegar seriosament una política encarada de manera que cadascú es faci càrrec de les seves responsabilitats i a exigir les seves solucions.

Alhora els Ajuntaments han de fer seriosos esforços per a afrontar de forma mancomunada determinats problemes que ells sols són incapaços d'abordar, buscant amb aquesta nova força la coordinació i l'ajut d'altres Administracions que davant la multiplicada magnitud de la problemàtica plantejada, no podran obviar.

També caldrà establir mecanismes d'automatització de transferències de recursos d'una Administració a d'altres perquè, especialment les més febles, puguin d'una part decidir la seva aplicació en funció de les necessitats concretes, que poden ser molt diferents d'unes Administracions a d'altres, i d'altra part que tinguin unes garanties d'estabilitat a fi que no hagin de patir la incertesa de la seva continuïtat.

2

UN NOU ENTORN, UNA NOVA SOCIETAT

2.1

UN TERRITORI ORDENAT

Durant el període 1983-1987 ha continuat el procés de dotació als municipis de planejament general, iniciat en la primera etapa dels Ajuntaments democràtics. Pot afirmar-se, en gran mesura, que aquest objectiu ha estat assolit en el decurs del quadrienni. Cal completar el procés abans esmentat perquè tots els municipis disposin d'un règim urbanístic específic, amb instruments de planejament més o menys complexos en funció de la problemàtica concreta del seu territori, així com d'un suport tècnic suficient per tal de dur a terme les seves determinacions.

Per als municipis amb planejament anterior a 1975, és necessari finalitzar el procés d'adaptació sense excepcions. Per als municipis amb planejament inadequat, s'ha de substituir la figura vigent, normalment Projectes de Delimitació de Sòl Urbà (DSU) per una altra d'adequada, normalment Normes Subsidiàries d'Àmbit Municipal.

Pel que fa referència als municipis amb planejament aprovat en l'etapa democràtica, en general aquests plans i les seves determinacions fonamentals continuen essent vàlides i, en la major part dels casos, no cal plantejar-se la revisió. L'adequació a circumstàncies no previstes i la introducció de correccions pot assolir-se a través de modificacions puntuals, de la revisió dels programes d'actuació en els casos dels Plans Generals i amb la redacció del planejament derivat.

La intervenció en espais urbans consolidats és encara una tasca prioritària i requereix una precisió que difícilment es pot assolir des del planejament general. L'ús del PERI, figura idònia a aquest efecte, ha estat sovint inadequat tot i que la jurisprudència recent ha refermat el seu paper i la seva autonomia en relació al planejament general. En definitiva, en aquests municipis, la pròxima etapa ha de centrar-se en la substitució del planejament general, sinó en el seu desenvolupament i millora.

Pel que fa referència als municipis sense planejament, es planteja com a prioritari dotar-los de DSU, principalment tots els que tenen nuclis de població.

En aquests municipis sense planejament s'ha de completar el règim urbanístic amb la redacció de normes subsidiàries d'àmbit supramunicipal o similar, que haurien de contenir, entre d'altres determinacions, normes de protecció del sòl no urbanitzable i normes específiques per als assentaments rurals que no constitueixin nucli de població. Aquestes normes subsidiàries esdevindrien el document urbanístic de referència per a aquells municipis de població disseminada on no existeixen nuclis de població.

2.2

UN TERRITORI AL SERVEI DELS CIUTADANS: UNA PRESÈNCIA ACTIVA

Per tal de millorar la capacitat de gestió i la disciplina urbanística s'hauria de tenir en compte:

- Foment de la creació de serveis tècnics mancomunats en aquelles comarques amb municipis de poca població i Ajuntaments de recursos econòmics limitats.
- Creació de gerències urbanístiques o consorcis quan resultin necessaris per a municipis de gestió complexa o per al desenvolupament de tasques específiques. Possible àmbit supramunicipal.
- Potenciació del caràcter pluridisciplinari dels serveis tècnics d'Urbanisme.
- Increment de control de la disciplina urbanística, especialment en el sòl no urbanitzable. Exigència sistemàtica de llicència en tots els supòsits contemplats en l'article 1 del R.D.U.

Fóra necessari també completar el procés de rehabilitació i millora dels espais urbans amb la descongestió de les àrees saturades, la dinamització dels centres històrics, l'adequació dels barris perifèrics, etc.

En concret:

- a) Redacció dels planejaments derivats i execució dels sistemes previstos en el planejament general.
- b) Delimitació, a través del PERI o, si és el cas, pel planejament general, d'unitats d'actuació quan resulti possible obtenir (gratuïtament) d'aquesta forma els sòls destinats als sistemes esmentats a l'article 16 de la Llei de mesures d'Adequació de l'Ordinament Urbanístic de Catalunya. En cas contrari, adquisició d'aquests sòls per la via expropiatòria.
- c) Execució material de les infraestructures i dotacions a què fa referència el paràgraf anterior. Millora de les connexions intra-urbanes.
- d) Protecció del patrimoni edificat i foment de la seva rehabilitació mitjançant ordenances especials, beneficis fiscals, ajuts, agilització dels tràmits administratius, etc.
- e) Millora de la imatge urbana amb l'estímul a la conservació i restauració exterior dels edificis, així com a través del tractament i disseny acurats dels espais públics i d'altres elements especialment significatius.
- f) Manteniment i foment d'aquelles indústries (especialment petita indústria i producció artesanal) compatibles amb la conservació de la qualitat del medi ambient.
- g) Control de l'especulació del sòl a través dels mecanismes legalment establerts (fiscalitat, edificació forçosa, patrimoni municipal).

Pel que fa referència al sòl urbanitzable, és necessari adequar els programes d'actuació dels plans generals a la realitat urbanística, tot mantenint el sòl no programat com a reserva a utilitzar, únicament en casos estrictament necessaris, per flexibilitzar el mercat del sòl o per a l'absorció de demandes inicialment no previstes. S'ha de desprogramar aquells sectors en què la propietat no es mostra interessada o capaç d'actuar a curt termini.

També s'ha de promocionar, comptant amb la iniciativa privada si és necessari, els sectors d'urbanització prioritària, com és el cas del sòl urbanitzable. Igualment, s'han d'adequar els Programes d'Actuació Urbanística (PAU) a la realitat urbanística i fer una utilització eficaç del 10% d'aprofitament mitjà, per tal d'incidir en el mercat de l'habitatge, implantació industrial i de serveis, i també en la promoció de sectors d'urbanització prioritària quan els Ajuntaments —per inhibició de la iniciativa privada o per altres causes— estimin necessàries actuacions urgents del sector públic.

Incidir en la gestió del sòl no urbanitzable per mitjà dels serveis tècnics comarcals amb la finalitat d'incrementar el control i la disciplina en aquesta classe de sòl. Cal potenciar, també, una gestió més activa i positiva, no limitada únicament als aspectes preventius i coercitius. Aquest és el cas de la contractació de personal especialitzat i la possible creació a l'efecte de serveis tècnics comarcals i també de la protecció activa dels sistemes naturals i del paisatge, del patrimoni arqueològic i arquitectònic, dels recursos hídrics, agrícoles, forestals, etc.

2.3

HABITATGES DIGNES, UN NOU REPTE

Durant els darrers quatre anys la legislació catalana ha reforçat lleugerament la competència municipal en el control de les condicions d'habitabilitat dels habitatges de promoció lliure i ha previst la possibilitat que els Ajuntaments puguin atorgar, en determinats casos, la Cèdula d'Habitabilitat. Això no obstant, manca encara, per part del Consell Executiu de la Generalitat, la definició d'una política d'habitatge i l'habilitació dels recursos necessaris que permetin als Ajuntaments treballar en un marc clar i suficient. D'altra banda, la legislació estatal ha restablert el protagonisme de l'Administració Municipal en la gestió de les Àrees de Rehabilitació Integrada, mitjançant les comissions gestores.

Els trets més significatius durant el passar quadrienni han estat, pel que fa als habitatges de nova planta, l'ocupació d'una gran part dels habitatges vacants, amb una recuperació lleugera, a partir de 1984, del ritme de construcció de nous habitatges, tant de promoció privada com pública. Això ha representat un increment progressiu del percentatge d'habitatges de protecció oficial i ha continuat la caiguda en picat de la segona residència. Una part de la minsa demanda ha derivat cap a la rehabilitació d'edificacions preexistents.

L'aparició de la legislació estatal i autonòmica, amb la creació d'ajuts diversos, ha impulsat fortament la rehabilitació d'habitatges. La millora de les condicions urbanístiques de les àrees urbanes i la pèrdua de poder adquisitiu, ha afavorit la tendència a conservar l'habitatge tot millorant-lo parcialment, en lloc d'adquirir-ne un de nou. Pels mateixos motius s'ha apreciat un notable increment de la demanda d'habitatges de segona mà.

A les àrees on predominen els habitatges de lloguer, la rehabilitació ha resultat difícil per la inadequació de la Llei d'Arrendaments Urbans. És el cas dels barris antics de les ciutats. En ambients rurals, al contrari, un dels principals impediments ha estat la falta d'una estructura d'informació i assessorament adequada.

La rehabilitació global de teixits urbans a partir de la declaració d'Àrea de Rehabilitació Integrada resulta especialment interessant, tot i que requereix una clara voluntat col·laboradora de les diverses administracions implicades, així com una alta capacitat de gestió dels Ajuntaments. Els Ajuntaments han de fer un esforç d'informació als ciutadans sobre les diverses fonts de finançament públic. En força casos s'han d'establir bonificacions, mesures per simplificar la tramitació o, fins i tot, oficines d'assessorament. La rehabilitació ha d'ajudar a mantenir o crear llocs de treball, atès que sovint comporta mètodes artesanals de treball propis de les petites empreses. Així mateix, s'ha de permetre la supervivència d'oficis artesanals en vies de desaparició.

En relació a l'habitatge de nova planta, cal assegurar l'existència de sòl urbanitzat per tal d'acollir les promocions públiques i privades, amb la utilització del patrimoni municipal del sòl quan resulti necessari per equilibrar el mercat. També s'han d'adequar les ordenances específiques i assumir les competències per tal d'unificar els tràmits i incidir més profundament en el sector.

Pel que es refereix a la rehabilitació, també cal adequar les reglamentacions i crear serveis d'assessorament i elaborar estratègies locals de rehabilitació, tot definint les edificacions a rehabilitar, ajuts tècnics i econòmics, etc. Alhora s'ha d'incentivar la rehabilitació privada amb la creació de serveis d'assessorament que, a les comarques rurals, poden ésser d'àmbit comarcal i amb la màxima simplificació de la documentació requerida, de tràmit i de taxes.

Al mateix temps, s'han de promocionar les Àrees de Rehabilitació integrada quan resulti necessària una intervenció global de revitalització i millora d'una part del teixit urbà i de les activitats econòmiques i socials que s'hi desenvolupen. En aquells casos, els Ajuntaments podran actuar com a promotors i acollir-se als ajuts previstos per a la rehabilitació pública.

2.4

MILLORAR EL TERRITORI I MILLORAR LES CIUTATS

Cal un model equilibrat de relació camp-ciutat. El desenvolupament racional de l'economia al servei de la comunitat permet, per una part, un creixement ordenat i limitat del fenomen urbà i, per l'altra, una potenciació de l'economia supramunicipal o comarcal coherent amb les possibilitats de cada àrea o localitat.

S'establiran així les condicions objectives per a una relació equilibrada entre concentracions urbanes i zones rurals, en la qual les ciutats deixaran de ser simples mecanismes al servei de l'aparell productiu privat i el camp solament una reserva.

Aquestes condicions permetran l'establiment de noves formes d'intercanvi que, superant tots els problemes dels intermediaris, fomentaran una relació més directa i enriquidora entre productes i consumidors.

2.4.1 Estructura del territori. Cooperació entre les Institucions

Les actuacions d'altres Administracions (Generalitat, Estat) sobre el territori signifiquen impactes de gran importància dels quals sovint els Ajuntaments queden al marge, que són els que hauran de patir-ne les conseqüències. Per això s'ha d'evitar la subordinació dels municipis intervenint els Ajuntaments en la programació d'aquestes actuacions i, en primer lloc, en la confecció dels criteris de prioritats en la seva

execució, en funció de necessitats reals i immediates, especialment: actuacions que resolguin i evitin l'estrangulació dels municipis i desenvolupin racionalment la ciutat.

Els socialistes entenen el desenvolupament territorial basat en dos factors fonamentals: primer, les necessitats dels habitants de cada comarca, i segon, la protecció del medi ambient. La planificació de les grans infraestructures territorials, la potenciació de les possibilitats agrícoles i pesqueres, el desenvolupament turístic, la potenciació de formes de producció artesanal i l'explotació racional dels recursos naturals, són elements que alhora que tendeixen a assegurar el desenvolupament econòmic del territori, són coherents amb la seva protecció. D'altra banda, a l'hora d'optar per models d'utilització territorial, cal situar en primer terme els criteris de rendibilitat social i la seva compatibilitat amb els purs criteris de rendibilitat econòmica.

Els Ajuntaments elaboraran propostes municipals de programació temporalitzada d'inversions, a les administracions competents, com és el cas de la Generalitat. També s'ha de participar en la redacció dels projectes per tenir en compte la seva incidència en les infraestructures ja existents i en les activitats locals. És necessari, també, efectuar un seguiment exhaustiu de l'execució del projecte.

2.4.2 La ciutat, una millora constant

Si l'organització de l'espai ha de respondre a les exigències de la col·lectivitat i de cada individu, això significa que, tant les ciutats com els nuclis rurals i la resta del territori, han de ser aptes per a la convivència humana i l'enriquiment social interpersonal, i satisfer, sense sacrificis ni esforços desproporcionats, totes les necessitats col·lectives: habitatge, sanitat, ensenyament, cultura, esports, lleure, transport, etc.

Així doncs, la proposta socialista comportarà la dotació i promoció dels serveis suficients, així com la humanització dels "ghettos" creats en una etapa anterior irracional, en els anys 60 (ciutats dormitori, per exemple), per mitjà de l'acció urbanitzadora i la implantació d'equipaments. S'establirà un programa quadriennal de les actuacions previstes en els diversos camps a cada municipi, en funció d'una anàlisi de les necessitats i de les disponibilitats de recursos. És necessària una atribució de prioritats d'urbanització a tots els barris, aplicant criteris de cost/benefici social. S'ha de garantir una correcta distribució del finançament extern (POS/PAM) i portar un control exhaustiu de la qualitat de les obres, principalment pel que fa referència als acabaments, duent a terme una coordinació temporal de la seva realització.

S'ha de contemplar una política de fermesa amb les companyies de serveis, tant pel que fa al termini d'eliminació de servituds, com als costos d'aquestes. S'equipararà el medi rural al medi urbà per mitjà de la dotació "in situ" dels serveis mínims necessaris per resoldre eficaçment totes les necessitats, dotant els municipis mitjans de les comunicacions i dels ser-

veis per els quals la urgència, l'eficàcia i el cost, requereixin una gestió supramunicipal o d'aquelles que no puguin ser ateses per municipis veïns d'inferiors recursos. En cap cas l'opció econòmica pot ser prioritària a l'exigència de resoldre eficaçment les necessitats.

2.4.3 Un objectiu fonamental: Conservar i mantenir tot el que calgui

Definir una política de conservació de les infraestructures urbanes conscient que un manteniment actual i d'acord amb el desgast que efectivament pateixen, perllonga la seva vida útil de forma important (la qual cosa suposa menor cost d'inversió si no esdevenen obsoletes tecnològicament). Establiment d'un programa de conservació, amb els períodes i el nivell de manteniment requerits per cada element a partir de l'inventari anyal corresponent.

Es necessària també l'atribució d'unes dotacions anyals suficients, d'acord amb aquest programa. Reserva d'un percentatge relativament important per a conservacions extraordinàries urgents. Cal tenir en compte també la importància de la conservació i la remodelació dels barris antics en la doble vessant de patrimoni del conjunt de la ciutat i molt especialment de la qualitat de vida dels seus habitants.

És igualment imprescindible un dimensionament estricte del personal i del material necessari per a aquestes actuacions. Execució directa per part de les brigades municipals d'obres de la major part de les tasques de conservació, amb la reserva de contractació de serveis externs, si es considera convenient únicament pel manteniment dels serveis més tecnificats i especialitzats.

2.5

UNS SERVEIS BÀSICS PER A TOTS

El subministrament de serveis que exerceix una corporació local té el marc global d'assumir el màxim de competències i recursos per tal de poder distribuir-los entre els ciutadans. La legislació vigent preveu diferents formes per a gestionar els serveis públics: unes de gestió directa i d'altres de gestió indirecta.

Es pot considerar la gestió directa com la forma més coherent, juntament amb la funció pública, de les entitats locals, encara que, a causa de diferents necessitats (no disponibilitat financera, o concerts, concessions ja establertes, etc.) poden fer necessari els altres tipus de gestió (indirecta o mixta), éssent, en aquests casos, imprescindible crear formes d'adjudicació i control públic que les facin transparents en la gestió econòmica i útils en la prestació del servei encarregat.

S'ha d'insistir en la participació dels ciutadans en la planificació i, fins i tot, en la gestió de diferents serveis cabdals, així com en l'exercici del control de

la gestió dels serveis. Es fa palès, en aquests supòsits, que considerem prioritari mantenir un règim d'informació ciutadana exigible, continuat i sostingut en qualitat.

2.5.1 Cal garantir l'abastament d'aigua potable a tot Catalunya

En aquest capítol existeix la necessitat d'assegurar la participació efectiva dels municipis en els òrgans de planejament i gestió dels recursos hidràulics de l'Administració Hidràulica de Catalunya. També s'haurà de reglamentar de manera coordinada, a nivell de tota l'Administració Local, la prestació de serveis, atenent principalment les obligacions de les empreses privades subministradores envers la qualitat del servei, mantenir l'increment de la tarifa de l'aigua per sota de l'índex anyal d'increment d'estructures tarifàries que penalitzin el malbaratament de l'aigua com a recurs escàs.

S'ha de portar a efecte un control sobre les empreses privades de subministrament domiciliari, adequant les concessions i contractes de servei actuals per tal d'adaptar-los a la legislació vigent, fiscalitzant l'efectiva realització d'inversions en la xarxa, l'ús i conservació de les instal·lacions que han de revertir en la propietat municipal i la qualitat de prestació del servei, tot vetllant perquè això es faci al mínim cost per a l'usuari.

Per poder implantar el servei d'abastament d'aigua a tots els municipis és primordial constituir les instal·lacions necessàries per tal de dotar de subministrament domiciliari a tots els municipis i nuclis que encara no disposen d'aquest servei, gestionant els ajuts econòmics i tècnics necessaris de la Generalitat i dels ens supramunicipals. També s'hauran d'ampliar les xarxes rurals de subministrament d'aigua potable que permetin millorar la qualitat de vida de la població disseminada i potenciar les explotacions agrícoles i ramaderes aïllades que necessitin d'aquest recurs.

També s'haurà de reclamar un programa per a augmentar els recursos d'aigua que pal·liïn l'escassetat dels municipis sotmesos a problemes de sequera, fortes puntes estacionals, o la demanda necessària per tal de garantir el desenvolupament de l'activitat econòmica, amb les dotacions econòmiques suficients per part de l'Administració Hidràulica de Catalunya.

En no existir en tots els municipis recursos disponibles en quantitat suficient, caldrà impulsar la constitució de mancomunitats o altres formes d'associació de municipis per construir i explotar les infraestructures que no pot emprendre cada municipi aïlladament, i aconseguir les subvencions de la Generalitat i els ajuts del Crèdit Oficial necessaris per a finançar-les.

Per millorar la gestió i explotació del servei de cara a aconseguir la unitat de gestió, una major racionalització de les inversions públiques i el control dels cabals lliurats a les empreses privades d'abastament domiciliari, caldrà assumir progressivament la titularitat de les concessions de cabals d'aigua per a l'abas-

tament en alta, per a passar a gestionar-les mitjançant empreses públiques de les entitats locals, és a dir, que hi hagi una gestió directa de l'Administració Local.

Pel que fa referència a la millora de la qualitat de l'aigua, per a aquesta fita serà necessari invertir en plantes de tractament que, en coordinació amb els Plans de Sanejament d'Aigües Residuals, han de permetre tant una major utilització dels recursos potencialment disponibles, com una millora de la qualitat de l'aigua que, com a producte alimentari, se subministra al consumidor.

També serà necessari eliminar les àrees de dèficit existents a la perifèria de les grans concentracions urbanes, que són fruit de la deficient construcció de la infraestructura urbanística i on els usuaris pateixen seriosos problemes en la qualitat del servei que se'ls ve donant. S'ha de garantir també el subministrament a les àrees metropolitanes de Barcelona i Tàrragona. Davant el precari equilibri o franc desequilibri existent entre els recursos i les demandes potencials que s'hi plantegen, caldrà gestionar-se davant l'Administració Hidràulica les concessions de cabals suficients i constituir les infraestructures necessàries per conduir l'aigua als punts de consum.

2.5.2 Cal un major sanejament d'aigües residuals

Pel que fa referència al sanejament d'aigües residuals, és necessari exigir el compliment de la llei respecte a les competències de l'Administració Local i delegant la gestió recaptatòria en les entitats actuants que ho sol·licitin. S'ha d'aplicar el cànon d'abocats a les indústries i exigir un pla de finançament de protecció contra les inundacions. També s'ha d'aplicar el reglament d'abocats tot portant un control dels abocadors industrials. Tanmateix es fa necessària la construcció, segons el pla zonal previst, de la infraestructura de sanejament en alta, implantant aquest pla de sanejament amb la construcció, al mateix temps, de xarxes de sanejament a cada municipi i adequant-les a les de recollida d'aigües residuals. També serà necessària la construcció de col·lectors i depuradores, i efectuar alhora un control de les indústries i dels abocadors industrials, agrícoles i domèstics. Al mateix temps, caldrà, en els pròxims quatre anys, redactar i aplicar un reglament d'abocats i renovar, conservar i mantenir la xarxa de sanejament.

2.5.3 Residus urbans, necessitat de control

L'objectiu per al proper quadrienni és aconseguir que els mètodes tècnics de solució dels problemes tinguin la garantia suficient. En un servei públic tan delicat com aquest, les experiències a gran escala de solucions poc contrastades són perilloses.

És necessària la consideració, com d'àmbit supramunicipal, de les infraestructures d'eliminació de residus sòlids urbans, en raó de les capacitats nominals mínimes necessàries per a les instal·lacions i per a la qualitat funcional mínima requerida, per tal de ga-

rantir una adequada protecció del medi en l'exercici de l'activitat. Existeix la necessitat d'aplicar criteris de solidaritat en els mecanismes d'aplicació de costos en establir les taxes de tractament i eliminació.

La inevitable consideració que l'augment de qualitat funcional ha de produir un increment en les despeses de recollida i eliminació, que ha de tenir la seva traducció en les taxes a nivell ciutadà. Això ja s'ha produït en un bon nombre d'Ajuntaments governats pel socialistes i el ciutadà ho ha apreciat en la seva mesura (pocs conflictes s'han generat per l'augment de taxes si li corresponia una millora de la qualitat del servei i no utilització demagògica de la seva congelació poc temps abans d'implantar-se).

Existeix la necessitat de comprometre amplis acords intermunicipals per a garantir la viabilitat de les localitzacions. Els criteris de solidaritat en aquest punt han d'ésser rigorosos.

És convenient que els espais afectats per la localització de les instal·lacions de tractament i eliminació siguin de titularitat pública, per les següents raons, entre d'altres:

- a) Major llibertat d'actuació pels municipis en la preparació dels contractes de concessió.
- b) Major independència i poder de supervisió del funcionament, del concessionari.
- c) Garantia de restauració i d'ús adequat a l'espai afectat, un cop acabada la vida útil de la infraestructura en qüestió.

No és estrictament necessària la creació d'empreses municipals per a la gestió dels residus sòlids urbans. Però el que és absolutament imprescindible és la capacitat de contractar adequadament els serveis, tot establint uns plecs de condicions que garanteixin la protecció de l'entorn i el servei al ciutadà. En tot cas, la creació d'empreses municipals de gestió de residus sòlids urbans, si s'escau, ha de tenir el dimensionament adequat, per a la qual cosa cal l'acord intermunicipal per a afrontar el problema mancomunadament, tant pel que fa a la promoció de les instal·lacions com a la seva explotació.

La disponibilitat oficial d'un document planificador de referència amb compromís institucional de compliment entre municipis i Generalitat, ajudaria a treure ferro a moltes de les polèmiques locals respecte a solucions, agrupacions municipals i localitzacions. **És important assolir un acord entre Ajuntaments i Generalitat pel que fa a la cooperació en matèria de control de la gestió de residus industrials.** I això en dues vessants:

- a) El control de la circulació dels residus industrials en el terme municipal.
- b) El control d'admissió dels residus a les instal·lacions de residus sòlids urbans per evitar desviaments clandestins.

La cooperació entre els serveis d'inspecció i vigilància és del tot recomanable i gairebé l'única solució per a evitar la pirateria i clandestinitat en què es mou el sector actualment.

Les experiències de reciclatge, reutilització, etc., han

de continuar-se, més per l'extraordinària vessant educativa que comporten, que no pas pels beneficis econòmics que reporten. Amb tot, cal ésser rigorós en la implantació de sistemes de tractament, mitjançant reciclatge integral, ateses les dificultats d'ordre pràctic trobades en el decurs dels anys passats.

2.5.4 Transports de qualitat i ben gestionats

L'acció del govern municipal dels socialistes en el camp dels transports durant el proper quadrienni, suposarà aprofundir en el camí ja endegat de racionalització i modernització.

En aquest sentit, es continuaran introduint millores en la qualitat dels serveis de transport, fent ús, en els casos en què sigui socialment i econòmicament recomanable, de les noves tecnologies a l'abast. S'haurà de lliurar mesures per tal que es pugui reduir el volum de recursos socials que avui són abocats al sistema de transports (i, per tant, perquè se'n puguin alliberar per atendre altres necessitats com ara educació, sanitat, etc.) com, per exemple, inversions selectives per a automatitzar determinades fases de la producció dels serveis de transport. No obstant això, es rebutjarà qualsevol activació que impliqui una supressió de llocs de treball sense que es garanteixi la recol·locació dels excedents de mà d'obra en condicions dignes.

També s'haurà d'impulsar més encara la concertació amb les altres Administracions competents sobre els transports, especialment la Generalitat, per tal d'harmonitzar tant com sigui possible diferents polítiques d'intervenció sobre el sistema.

En matèria de viabilitat, es duran a terme, prioritàriament, les obres que tendeixen a convertir la trama urbana en un espai totalment permeable i, per tant, que contribueixen a igualar els nivells d'accessibilitat i a descongestionar les zones amb més trànsit. S'ampliarà l'especialització de rutes de transport públic i s'implantaràn, amb caràcter permanent i segregats de la circulació general, carrils per a vehicles de dues rodes.

Pel que fa a la política d'aparcaments, els Ajuntaments amb majoria socialista combinaran una estratègia de facilitar l'estacionament «per convicció» que penalitzi els estacionaments recurrents i de llarga durada al centre de la ciutat. L'experiència demostra que una política d'aquesta naturalesa, per sí sola, no és suficient per convèncer els ciutadans que abandonin els vehicles propis en llurs desplaçaments de més gran recurrència als centres urbans. Caldrà, doncs, aprofundir en la investigació de les causes d'ordre sociològic que determinen l'elecció del mitjà de transport i actuar sobre aquestes mesures complementàries adients. A tal efecte, si es confirma que la raó principal per la qual gran part de la població activa usa el cotxe per anar a treballar és que no percep la magnitud del cost dels seus desplaçaments amb aquest mitjà, caldrà pensar en la conveniència de campanyes d'informació específiques a través dels mitjans de comunicació que incideixin en aquesta qüestió en concret.

Quant als serveis de transport col·lectiu, hom durà a terme una racionalització i modernització de les empreses gestionades pels propis municipis, coherent amb l'objectiu general abans exposat. Els compromisos concrets de gestió quedaran reflectits en plans d'empresa, plurianys, que cada any seran objecte de revisió. Pel que fa als serveis operats per empreses privades, es generalitzarà l'aplicació dels Contractes-Programa, si bé establint acords previs amb l'Administració competent en matèria tarifària, per tal que s'avinguin a supeditar —de forma individualitzada—, l'augment de tarifes de cada any al compliment, per part del concessionari, dels compromisos en matèria de qualitat del servei que haurà de pactar amb l'Ajuntament.

Als itineraris de més demanda, s'estudiarà la viabilitat tècnica i econòmica de l'aplicació de sistemes de transport alternatiu al bus convencional —com ara trolebusos o autobusos griats— de més regularitat i menor cost. També serà una fita a assolir el disseny d'una xarxa òptica de serveis de transport per a disminuïts físics, adaptada a llurs necessitats.

La política que els Ajuntaments governats pels socialistes hauran de practicar en el sector del taxi serà la de vetllar per l'eliminació dels excedents d'oferta, però també, i de comú acord amb la Generalitat, d'ampliar encara més l'abast intermunicipal de les autoritzacions de transport i l'aplicabilitat de la contractació de seients, amb la doble finalitat de donar accessibilitat del transport públic a zones de trànsit feble, on els serveis convencionals de bus són econòmicament inviables, i d'obrir un nou mercat al sector per tal de pal·liar els efectes de l'excés de llicències existents.

És necessària l'existència d'una autoritat única en matèria de transports a nivell metropolità. Un cop assumida la titularitat dels serveis col·lectius urbans i interurbans de superfície del seu àmbit, tindrà com a primera prioritat assolir la integració d'aquestes xarxes, de forma que, a un cost raonable i programat, es pugui millorar l'actual nivell de servei mitjançant la redistribució de l'oferta i diverses mesures de caire tarifari. Ara bé, lluny de cobejar amb una visió patrimonialista les competències que la legislació ha encomanat a d'altres Administracions, una futura institucionalització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona treballarà perquè s'estableixi en l'àrea d'influència metropolitana una autoritat única del transport de caire consorcial, en la qual haurien de participar la Generalitat i tots els ens locals i empreses públiques afectats, i a la qual les institucions consorciades haurien de transferir totes les seves competències quant a la planificació, programació, ordenació i gestió dels serveis que presten al seu àmbit.

L'entitat metropolitana vetllarà perquè les empreses que exploten serveis de transport col·lectiu en el seu perímetre puguin operar en condicions d'equilibri financer instrumentant una política de subvencions adient. La concessió d'aquests ajuts i, més encara, l'autorització dels increments de tarifes proposats per les empreses, se supeditarà que aquestes assolei-

xin els objectius quant a qualitat del servei, que es pactaran entre les dues parts i que es plasmaran en convenis plurianys específics.

Finalment, els socialistes propiciaran, deixant a banda el cas de Barcelona, l'establiment de consorcis de transports a les àrees metropolitanes menors, en els temps previstos per la legislació de Règim Local.

2.6

EL MEDI AMBIENT I L'ECOLOGIA URBANA, FACTORS DEL BENESTAR SOCIAL

En la perspectiva de les properes eleccions municipals i davant els nous reptes que es presenten, ha de preocupar als Ajuntaments la promoció del benestar social, perquè la defensa i millora de l'entorn cada cop més forma part de l'actiu d'una acció de govern municipal; i això com a fruit d'una demanda social cada cop més exigent i que evoluciona des de posicions únicament conservacionistes del medi natural fins a integrar el medi urbà com a àmbit objecte d'intensa atenció. Aquest aspecte configura un vector bàsic de l'actuació dels Ajuntaments governats pels socialistes, conscients del lligam entre qualitat ambiental i benestar social.

Aconseguit un primer estàndard de qualitat en els serveis municipals relatius a la protecció de l'entorn, cal orientar de manera decisiva l'acció de govern municipal per tal d'assolir la implementació d'infraestructures de sanejament, per a aquells vectors ambientals la incidència dels quals és supramunicipal. Si bé s'han iniciat accions importants en aquest sentit, el grau d'acompliment dels objectius proposats encara és escàs, a la qual cosa no és aliè el Govern de la Generalitat.

Cal un programa quadriennal de protecció del medi ambient i de l'entorn urbà que garanteixi la consecució d'un primer estàndard de qualitat i la implantació d'infraestructures de sanejament per a tots els aspectes que impacten negativament el medi. Serà necessari, alhora, plantejar-se la sortida dels Ajuntaments del seu estricte àmbit territorial per tal de participar i cooperar en la resolució dels problemes ambientals del territori.

A la vegada, aquesta sortida cap a «l'exterior» municipal ha de permetre exercir una més gran solidaritat amb els ciutadans del seu entorn municipal i els seus problemes, per aconseguir millors solucions ambientals que repercutixin en tots els ciutadans, tant de dins com de fora del propi àmbit municipal.

Un cop resolt els problemes d'infraestructures ambientals bàsiques, permetrà participar en la promoció i gestió d'infraestructures i serveis d'abast territorial més ampli, i això contribuirà a una efectiva realització de les instal·lacions necessàries, tot incorporant una capacitat de control que, a vegades, és difícil tècnicament.

La predisposició a la col·laboració i la cooperació amb les altres institucions presents a Catalunya que ha de permetre afrontar molts dels problemes ambientals encara no resolts, ben segur que potenciarà aquesta obertura que es planteja com a exigència política en el proper quadrienni.

No és desitjable deixar únicament al Govern de la Generalitat la resolució dels problemes supramunicipals, sinó que cal exigir una més gran participació en la resolució i seguiment de les decisions preses, malgrat que la perspectiva global necessària per a enfocar algun problema, pugui representar aparentment un greuge per a algun municipi en particular.

Les accions prioritàries que caldrà plantejar-se en el proper quadrienni passen per l'elaboració de programes de protecció i millora de l'entorn, que hauran d'abraçar els punts següents:

- a) Resolució dels problemes de contaminació clàssica dels vectors d'aire i residus domèstics, aigües, sorolls, vibracions i radiacions ionitzants, en l'àmbit estricte del municipi.
- b) Intensificar, paral·lelament a l'anterior defensa de les infraestructures ambientals, la defensa i conservació del sòl no urbanitzable amb èmfasi en el de protecció especial. La realització d'una xarxa d'espais verds urbans, interurbans, regionals i nacionals, ha d'ésser una bona oportunitat per a racionalitzar la protecció, en un grau adequat, del territori que no és objecte d'urbanització. La participació activa per part dels Ajuntaments en la gestió del sòl no urbanitzable de protecció especial, tingui o no declaració oficial de protecció, és una via fonamental per a l'efectiva conservació dels valors naturals.
- c) La coordinació amb les diferents administracions de Catalunya, especialment amb la Generalitat, ha de permetre un control més eficaç de les activitats amb un fort impacte paisatgístic sobre el territori.

La utilització en profunditat dels instruments legals existents a certes lleis sectorials que donen un paper important als municipis, així com les Directives Comunitàries en matèria d'impacte ambiental, han de vertebrar un mecanisme més àgil i efectiu per a l'articulació i el seguiment eficaç i administrativament senzill, per a l'avaluació d'aquells projectes. En aquest camp també és important la concertació amb la Generalitat com a promotora d'obres amb impactes significatius, així com administradora de lleis sectorials que facilitin aquests treballs de control i seguiment.

- d) És necessària també la participació activa en la creació de les zones d'acció especial de lluita contra la contaminació atmosfèrica que requereixin actuacions supramunicipals. Caldria crear mancomunitats en el camp de la defensa de la qualitat de l'aire, posant en comú les facultats municipals en aquest domini.
- e) Cal igualment, una cooperació supramunicipal per a la resolució dels problemes produïts pel tracta-

ment i eliminació dels residus sòlids urbans i industrials.

- f) S'hauria d'incrementar la participació municipal o mancomunada en les inversions i gestió dels plans de sanejament d'aigües i, sobretot, la implantació de sistemes de control i realització de les inversions. Aquest quadrienni serà crucial per a la implementació quantitativament rellevant del Pla de Sanejament de Catalunya. Serà convenient, doncs, sobretot a partir del segon bienni, comprovar l'efectivitat dels programes decidits.
- g) Com una de les tasques principals s'haurà d'exigir la cooperació i participació dels municipis per a la localització d'infraestructures ambientals potencialment conflictives però socialment necessàries i que depenen del Govern de la Generalitat. En aquest punt s'haurà d'exigir al Govern autonòmic que faci realment de govern. Cal promoure una actitud municipal que realment ofereixi racionalitat en la resolució dels problemes, tot exigint el mateix a les solucions tècniques que es puguin proposar. Resulta imprescindible reforçar

la participació dels òrgans de representació dels municipis en aquests casos, tot promovent al màxim la concertació i explicació subsegüent al ciutadà.

- h) És molt important la figura del municipi com a primera línia de lluita per la millora de l'entorn i de control de les agressions que l'afecten (abocaments perillosos a rieres i a la xarxa de calvegueram, emissions de contaminants atmosfèrics i enderrocaments, denudacions, moviments de terres, pedreres, etc.). Els municipis han de tenir una estructura de funcionament que els permeti fer front a aquest repte i, per tant, es promourà la creació d'àrees específiques de medi ambient.
- i) Tanmateix, és molt important el paper que ha de jugar el municipi com a promotor de l'educació ambiental en el sentit d'organitzar campanyes orientades sectorialment o genèriques a les escoles, centres culturals, etc. També caldrà adoptar un compromís d'incrementar la participació dels sectors socials interessats, amb instruments adequats a cada cas: «ombudsman» medi ambiental, procediments d'audiència pública reforçats, etc.

AGENTS DE DESENVOLUPAMENT

3.1

ELS AJUNTAMENTS I LA PROMOCIÓ D'ACTIVITAT ECONÒMICA

Des d'un punt de vista històric els Ajuntaments han estat sempre dinamitzadors de l'activitat econòmica, malgrat que en l'etapa no democràtica aquesta beneficiava quasi exclusivament a «l'establishment» econòmic. Aquesta va ésser una de les característiques de l'antic règim i els seus resultats són a la vista: desastres urbanístics, superconcentració, excessiva edificabilitat vertical, és el resultat d'una contínua violació de les normes urbanístiques, manca d'espais verds, manca d'atenció als barris perifèrica que van créixer d'una forma desordenada, etc. Una de les primeres tasques dels Ajuntaments democràtics va ser posar fi a aquest estat de coses, tot realitzant una neteja interna i fent una gestió neta i eficaç. Es tracta d'acabar amb les corrupteles, de preocupar-se per la qualitat de vida, millorament de la situació urbanística, increment de les zones verdes, acabar amb les contínues violacions de les ordenances i reglamentacions municipals quant a la pol·lució produïda per moltes indústries.

La crisi econòmica planteja nous problemes com l'atur, l'atur juvenil i la marginació social, i això ha obligat als Ajuntaments a prendre una tanda d'iniciatives econòmiques que produeixen un major optimisme en el conjunt de la societat, que es manifesta amb un progressiu despertar de la inversió privada juntament amb solucions governamentals.

Els Ajuntaments en el proper quadrienni s'hauran de replantejar en profunditat moltes de les iniciatives que, en el terreny econòmic, han estat portades a terme per ells, perquè no es pot deixar de banda la nostra integració a Europa, amb la qual cosa moltes de les mesures preses, poden tenir com a mirall els nostres veïns els europeus. La interdependència entre els municipis i la importància que tenen els grans projectes (Olimpíades i d'altres) i també les

obres d'infraestructura necessàries, fan que es requereixi fixar uns àmbits d'actuació supramunicipals. Serà necessari també desenvolupar projectes que donin oportunitat a la iniciativa privada i a l'obtenció raonable de beneficis, ja que s'haurà de tenir consciència de les repercussions econòmiques que porten les decisions municipals.

Per tal de fer front als problemes derivats de la crisi, s'haurà d'assumir clarament el caràcter assistencial de les iniciatives locals d'ocupació, amb el fi d'evitar marginar sectors de la població del procés de recuperació econòmica.

3.1.1 Una actitud activa dels Ajuntaments

Existeix la necessitat de desmarcar-se del lliberalisme econòmic que porta a la inacció i és una justificació davant la incapacitat d'actuació, carregant tota la responsabilitat de l'actual situació al sector privat. Però aquesta actitud és inacceptable com també ho és l'altre extrem de l'aspecte, l'opció planificadora exacerbada que comporta fortes rigideses i l'allunyament dels agents econòmics i de les lleis bàsiques del mercat, i també una distorsió important de l'activitat econòmica.

Aquesta política regional contrasta fortament amb les tesis lliberals que alguns defensen i respon bàsicament a un clientelisme electoral i potser també a una concepció falsament ruralista de la societat catalana. Per d'altres és una forma de lluita en contra del centralisme barceloní, quan ha estat Barcelona un dels municipis que més ha desenvolupat una política de descentralització i que contrasta amb la política centralista quant a institució, portada a terme per la Generalitat, enfrontar-se d'aquesta forma a l'autonomia municipal.

Aquest nou intervencionisme també s'haurà de desenvolupar basant-se fonamentalment en la concertació Administració/sector privat per a desenvolupar iniciatives públiques, mixtes o privades, que millorin la qualitat de vida, i que tinguin una repercusió econòmica favorable en l'entorn municipal, creant riquesa i llocs de treball.

3.1.2 Un esforç de cooperació

En aquest apartat s'hauria de superar l'aïllacionisme local, en alguns casos el sentiment anti-Barcelona i, en d'altres, la rivalitat urbana entre municipis propers, perquè la nova realitat urbana de Catalunya accentua la interrelació econòmica entre els municipis. El nou repte que el país està afrontant fruit de la seva integració al Mercat Comú, de la seva obertura a l'exterior i d'intentar homologar-se als països més desenvolupats, obliga a aplicar un conjunt de polítiques econòmiques necessàries per a la modernització de les estructures productives i les activitats econòmiques del país. En aquest gran esforç han de participar-hi totes les Administracions. Els Ajuntaments són i hauran de ser una peça clau en la promoció del territori entorn a àrees econòmiques naturals que permetin, sense crear superestructures innecessàries, i amb ple respecte a l'autonomia de cada municipi, desenvolupar iniciatives econòmiques amb les suficients economies d'escala perquè tinguin efectes positius en l'ocupació i en la creació de la riquesa.

La Barcelona Olímpica serà, sens dubte, un element fonamental, no sols per a Catalunya sinó per a Espanya, d'aquest esforç de modernització i adaptació als països més desenvolupats. Ràpidament ens adonem de l'enorme impacte que tal projecte pot tenir en la generació de treball i riquesa, i això sense considerar altres activitats que es desenvoluparan al voltant del projecte olímpic.

Aquest és sols un exemple que demostra que caminem cap a una nova realitat urbana de Catalunya cada vegada més interrelacionada. La instal·lació d'una empresa en un municipi afecta quasi sempre una àrea molt més gran, i igualment la pol·lució i els seus efectes negatius perjudiquen àrees molt més grans que les del mateix municipi.

Tant el projecte Olímpic com l'anomenat Silicon Vallès adquireixen unes gran dimensions i afecten en general el conjunt del país, però en l'aspecte econòmic i de forma directa l'Àrea Metropolitana de Barcelona, Sabadell i Terrassa, que seran els beneficiaris nets i directes de les iniciatives econòmiques que es desenvoluparan entorn d'aquests grans projectes; ha arribat, doncs l'hora de plantejar sense dilacions la necessitat d'aquests projectes. Això passa per a una articulació encara més forta a nivell metropolità. Aquest és el moment de sortir al pas de la demagògia anti-Barcelona i defensar la institucionalització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, perquè hi jugui un paper rellevant.

3.1.3 Els Ajuntaments, factors reguladors de l'activitat econòmica

Els Ajuntaments, com a inversors, com a constructistes, com a ordenadors de l'urbanisme i com a generadors d'infraestructures, poden ésser uns grans definidors de projectes econòmics. Els Ajuntaments de les diferents àrees poden definir també grans projectes supramunicipals conjuntament amb altres municipis o d'altres institucions com la Generalitat, el

Govern Central, el Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme, etc., que juguen un paper clau en el desenvolupament de la zona.

Aquests projectes poden definir-se entorn a la creació de noves infraestructures, carreteres, autopistes, de nous polígons o naus industrials, facilitar les condicions i normes urbanístiques per a la creació d'un centre comercial, un centre de convencions, un edifici singular que reculli tot tipus de serveis, etc. Perquè aquesta possibilitat de desenvolupar projectes supramunicipals pugui tenir lloc, és imprescindible millorar la xarxa de comunicacions de tota mena entre els mateixos municipis i, per tant, ha de replantejar-se l'actitud, a vegades retrògrada, d'oposar-se a la construcció de túnels, autopistes o noves infraestructures de comunicacions d'aquest estil.

La majoria de municipi de l'Àrea Metropolitana i de diferents comarques tenen pendants grans obres d'infraestructura. Aquestes seran una peça clau per al desenvolupament de moltes d'aquestes comarques i àrees econòmiques. El gran volum de recursos econòmics que aquestes infraestructures requereixen obliga a replantejar les formes més adequades de finançament que, en molts casos, hauran d'ésser d'iniciativa privada. És per això, que s'hauran també de replantejar les actituds tancades entorn a la problemàtica dels peatges i el tema de la repercussió financera sobre les plus-vaues generades.

Es tracta, doncs, d'obrir oportunitats de negoci en la línia de desenvolupar projectes de valor social, creadors de riquesa i ocupació, que afavoreixen la renovació tecnològica, etc. S'hauran de coordinar altres instruments per a facilitar les implantacions industrials i de negoci. Aquests instruments podran ser: els impostos municipals, la facilitat per a realitzar tràmits administratius, les ordenances municipals, la regulació del comerç, els plans urbanístics i la qualificació del sòl, la regulació dels aspectes relacionats amb la qualitat de vida, parcs, cultura, esports, les activitats promotores pròpies de la ciutat com fires i congressos, etc.

Per portar a terme una bona gestió municipal s'haurà de tenir en compte la recuperació econòmica de cada decisió municipal. Això ha de valorar-se com un aspecte d'una importància capital, així com també les seves repercussions en les formes vives del municipi i les possibilitats de concertació amb la inversió privada. Es tracta de coordinar el poder de compra municipal amb les activitats econòmiques o industrials que tinguin un caràcter beneficiós per a la comunitat. En definitiva, es tracta d'analitzar les pròpies possibilitats i capacitats d'especialització tot i reconèixer limitacions i possibilitats de les diverses àrees o Ajuntaments de diferents poblacions que són capaços de dissenyar una estratègia més global i que tregui el major partit possible de les possibilitats reals de la zona.

S'hauran també d'evitar conflictes entre el que és vell i el que és nou, conflictes que portarà, sens dubte, aquesta activitat dinamitzadora i modernitzadora dels Ajuntaments. L'èxit dependrà de la capacitat d'aquests de saber conjugar aquests dos aspectes apa-

rentment contradictoris. Curiosament, les coses noves forcen moltes vegades a recuperar també les velles. Són precisament els municipis socialistes els més preocupats per la «Ciutat Vella» o per la remodelació de les parts més antigues de la ciutat i per la recuperació dels edificis històrics; són els que desenvolupen també de forma més decisiva projectes de caràcter modernitzador de la mateixa ciutat, cinturons de ronda, places amb nous tipus de disseny, etc.

3.1.4 El paper de les iniciatives locals d'ocupació (ILO)

Entenem per Iniciativa Local d'Ocupació (ILO) tota aquella que pretén generar ocupació estable a través de la creació de petites i mitjanes empreses, utilitzant recursos ociosos de la localitat o comarca on desenvolupi la seva activitat productiva i que suposi un esforç innovador i estimulador de l'activitat econòmica.

El juliol del 1983 la OCDE va endegar el programa ILE i l'any 1986, l'administració de l'Estat va dictar normes regulant determinades mesures de foment de les iniciatives locals, en el marc d'un conjunt de mesures de foment de l'ocupació.

El paper dels Ajuntaments s'ha posat de manifest en diverses accions encaminades a crear estructures intermitjes de suport a les ILO. Existeixen múltiples experiències que avalen la preocupació de les administracions més properes als ciutadans per donar resposta a la demanda social que posa de manifest una situació de crisi com la que patim. Cursos de formació, botiques d'autoocupació, escoles taller, agents de desenvolupament local, centres de creació d'empreses, societats de capitals risc, etc. són manifestacions que evidencien aquesta preocupació.

Les mesures de foment de l'ocupació dictades per l'Administració Central, que són per naturalesa generals, requereixen la necessària participació de les Administracions Locals per a la seva correcta aplicació en cas concret. Aquesta participació es reconeix a les mateixes normes estatals, i posa de manifest que cal una estreta col·laboració i coordinació entre les diverses Administracions Públiques, en aquest camp. El paper d'aquestes haurà de ser, en tot cas, de suport i acompanyament a les iniciatives promogudes des dels sectors socials més actius, i en cap cas no haurà de pretendre la creació artificial d'activitat empresarial en aquells sectors que estan en situació de marginació i requereixen la presa de mesures encaminades a la formació compensatòria, ocupacional i d'inserció social. Aquesta afirmació no es contradia en absolut amb l'opció de fomentar unes formes socials i l'esperit emprenedor en determinats sectors que tradicionalment no s'han plantejat la possibilitat de fer empresa. Es per aquest motiu que cal donar suport a la tasca que porten a terme les Federacions de Cooperatives de Treball Associat i de Societats Anònimes Laborals. D'aquesta manera, a més de donar compliment, a més un mandat contingut a l'article 129 de la Constitució espanyola, es potencien empresaris socials que, tot i donant resposta a l'adequada

organització dels factors de producció, tenen previst un repartiment dels beneficis en funció de l'aportació de l'esforç personal més que no pas en funció de la titularitat del capital social.

3.2 CONSUMIDORS-COMERÇ, DUES REALITATS A HARMONITZAR

La tradicional inexistència de polítiques referides al comerç és un fet constatable que té com a conseqüència més immediata les dificultats amb que es troben molts Ajuntaments en el moment que han de prendre decisions que afectin interessos presents o futurs del sector. No és gens estrany que en temes com els relatius a llicències d'instal·lacions de grans equipaments comercials, la voluntat municipal d'aprofitar la sol·licitud per endegar la nova urbanització d'una zona o la seva rehabilitació topi amb una forta reacció negativa per part dels Ajuntaments en intentar exercir les competències genèriques que la legislació local els confereix: mercats municipal, horaris comercials escorxadors, circulació i aparcament, etc., tot això sense tenir prèviament clars uns objectius que vagin més enllà de la pura definició genèrica d'usos emanats del planejament urbanístic.

Als Ajuntaments urbans i, sobretot, en aquells que es troben immersos en un continuat i profund procés de terciarització, la funció econòmica del comerç pren una importància cabdal, i el seu tractament per part de l'Administració té conseqüències que afectaran el normal funcionament de la ciutat, els seus serveis i les seves possibilitats de desenvolupament futur. No és fàcil ni tampoc seria convenient establir uns objectius estereotipats i un formulari d'actuacions, ja que les estructures de les nostres ciutats són molt diverses i les necessitats i prioritats difereixen clarament d'un lloc a un altre.

En el proper quadrienni hi ha una sèrie de temes que s'han de tenir en compte en el moment en què s'estableix un programa de govern municipal clar i realista. Cal entendre que qualsevol política relativa al sector comercial té la seva justificació en les necessitats dels ciutadans i no pas en la intervenció pública en processos econòmics que es desenvoluparan sempre amb criteris d'economia privada.

El paper de l'Ajuntament és mitjançant el planejament, les ordenances, els serveis d'inspecció i d'informació, així com accions de promoció pública, exercir una política que permeti que el ciutadà disposi d'una estructura de comerç que garanteixi els seus drets: la seguretat ciutadana, la salut pública, la informació i l'educació, i els legítims interessos econòmics dels consumidors.

En aquest sentit cal continuar o aprofundir la tasca iniciada per molts Ajuntaments amb la creació de les Oficines municipals d'Informació al Consumidor, a través de tres grans línies d'actuació: en primer lloc,

la difusió i el coneixement ciutadà de les funcions i serveis que presten; en segon lloc, la seva vinculació amb el sector productiu i comercial ciutadà i, per últim, la potenciació de l'intercanvi informatiu entre les diferents Oficines Municipals d'Informació al Consumidor (OMIC) fins arribar al seu funcionament en xarxa.

Hem de superar una concepció limitada de les competències municipals circumscrites al subsector alimentari: escorxadors i mercats de proveïments, perquè no es tracta sols d'assegurar l'abastament esmentat, sinó, de mirar la seva qualitat. El comerç camina cap a estructures polivalents i el clàssic concepte d'articles de primera necessitat ha de canviar substancialment.

3.2.1 Una millora dels sectors majoristes

La funció majorista, que fins fa pocs anys s'entenia com fer arribar a les ciutats uns productes de primera necessitat d'origen fragmentari i dispers per tal de facilitar l'aprovisionament d'una munió de petits punts de venda, ha canviat substancialment. Ens trobem amb empreses cada cop més grans que treballen a diferents mercats de destinació i que amb la pensada adopció de sistemes de tipificació dels productes i l'avanç en les comunicacions, poden distribuir les mercaderies sense tocar-les físicament.

El que cal estudiar cas per cas és la ubicació de centres de redistribució que, sense trencar la unitat de preu del Mercat Central, facilitin la distribució física d'aquests productes a les diferents zones urbanes. En conseqüència, les firmes majoristes hauran de créixer si volen actuar amb igualtat de condicions, en el rector, donat que la incorporació a la CEE obre unes noves perspectives en el sector majorista que entrarà de mica en mica en competència amb empreses que tenen com a marc d'actuació el mercat europeu. En aquest sentit caldrà facilitar la transformació des de dins dels mercats que ajudin a consolidar empreses amb la grandària suficient per a treballar a mercats amplis, millorant el nivell de professionalització del sector que, històricament, ha treballat amb manca de recursos tècnics i sense planejament a mig i llarg termini.

També s'haurà de facilitar l'operativitat d'empreses situades a diferents zones geogràfiques per tal de millorar la transparència entre mercats i impulsar seriosament la presència d'organitzacions agrícoles als mercats, per escurçar amb eficàcia els canals de distribució.

3.2.2 Per una millora del control alimentari

Els Ajuntaments haurien de centrar la seva actitud no sols a invertir recursos en costoses renovacions de les instal·lacions, sinó que han de dirigir els seus esforços a la creació de sistemes de control alimentari sobre les carns que entren a les ciutats. No hi ha cap mena de dubte que el futur del comerç s'orientarà cap a l'aparició d'unes noves formes que poc te-

nen a veure amb les que tenim actualment. La petita botiga aïllada i poc especialitzada no té futur i tendirà, per tant, a desaparèixer.

El comerç aïllat no exerceix l'atractiu suficient per a mantenir-se en el moment en que l'hàbit de compra diària i quotidiana —lligat a l'existència de les mestresses de casa que disposen d'amplis horaris per a comprar— és substituït per un hàbit de compra més espaiat en el temps i que necessita uns horaris complementaris de l'activitat laboral. En conseqüència, el comerç s'ha d'especialitzar, agrupar-se físicament i adaptar-se a uns horaris que lliguin més amb el temps de lleure que no pas amb el de treball.

Per aconseguir això l'Administració Local compta amb els instruments següents:

- a) **La consolidació i creació de zones comercials**, fent carrers per a vianants i ordenant els temes relatius a la circulació, transports col·lectius, aparcaments, càrregues i descàrregues. Aquesta ordenació s'haurà de fer tant en l'espai com en el tema d'horaris.
- b) **Els mercats municipals són estructures de concentració**, però cal adaptar-los a les necessitats actuals, transformant-los en centres polivalents, dotant-los de serveis, remodelant-los físicament i integrant-los als barris. No hem d'oblidar que, en molts casos, són un patrimoni arquitectònic que caldrà recuperar.
- c) **La promoció pública, privada i mixta de centres comercials tenint en compte el seu impacte sobre el comerç existent**, amb el mateix èmfasi amb què s'estudien i es preveuen els impactes de tipus urbanístic.

Serà necessari promocionar la integració i l'associacionisme dels petits comerciants, ja que és important que el protagonista dels processos de concentració física i organització comercial sigui l'actual comerciant, millor que no pas grups econòmics aliens al sector i a la ciutat. Això, indubtablement, és un objectiu difícil, donat l'elevat individualisme que és un dels trets més significatius del comerç tradicional, i el qual només es pot superar amb accions que comportin exempcions tributàries o beneficis fiscals.

També caldrà superar la presència passiva dels Ajuntaments als mercats municipals, que en aquests moments es redueix als aspectes formals d'ordenació interna dels mercats i administració de les concessions municipals, i avançar en els sistemes d'ordenació de les condicions dels productes i els establiments. Tanmateix, serà necessari professionalitzar la seva gestió per tal que els mercats municipals siguin els eixos on s'estructuri un comerç modern, articulat, racional i al servei de les necessitats canviants dels consumidors.

Pel que fa referència a les grans ciutats, amb més d'un mercat, cal pensar en òrgans de gestió diferenciats que es dotin de personal adequat i d'autonomia econòmica per a fer front a les importants inversions necessàries de renovació dels mercats històrics, arribant, si fos convenient, a plantejar-se la formació de societats municipals o mixtes.

3.2.3 Cal adequar els grans equipaments

La regulació de les implantacions dels grans centres comercials és responsabilitat del Consell Executiu de la Generalitat. L'ordenació d'aquests centres dels Ajuntaments i, per tant, la Llei d'Equipaments Comercials recentment aprovada pel Parlament de Catalunya, l'únic que ha fet ha estat crear el marc dins el qual els Ajuntaments la puguin exercir.

La llei el que no fa en qualsevol cas és solucionar els problemes que actualment tenen molts Ajuntaments en el moment que han de decidir sobre la conveniència o no de permetre la instal·lació d'un gran

equipament comercial. La dialèctica entre les grans instal·lacions i el comerç tradicional no és fàcil, encara que moltes vegades les noves instal·lacions poden actuar de revulsiu per a transformar i millorar l'estructura comercial de la ciutat.

En la instal·lació d'un nou equipament s'ha de tenir en compte la seva implantació (dimensions i localització) i ha de ser objecte de plans especials d'ordenació que tinguin present el seu impacte sobre l'entorn urbà, el teixit comercial preexistent i els hàbits comercials.

CIUTATS MÉS DOTADES AMB MILLORS SERVEIS

4.1

GARANTIR ELS DRETS: CIUTATS MÉS SEGURES

Pel que fa a la seguretat i protecció ciutadanes, s'han d'establir uns eixos essencials d'actuació que han de permetre augmentar l'eficàcia dels encarregats de portar a terme la seguretat.

Cal que la ciutat sigui patrimoni de tots els seus ciutadans, han de ser respectats els drets dels vianants i dels que circulin amb vehicles, així com fer possible l'ús dels espais de lleure pels ciutadans. Per això la Policia Municipal estarà oberta, a través de l'oficina de relacions públiques, a rebre informacions i suggeriments que permetin fruir de la ciutat i la facin més habitable, a través d'una política de cura dels espais i llocs ciutadans.

S'establirà una comunicació constant entre la Policia Municipal i Ordenació Vial perquè siguin ateses les informacions que sobre l'ús de la ciutat es puguin portar a terme. Així mateix, seran consultades les associacions ciutadanes de veïns i de comerciants a fi i efecte que siguin atesos els seus interessos i es pugui assolir així una ciutat més humana, amb qualitat de vida per a tots els ciutadans, amb les mínimes molèsties per a la convivència.

No es podrà avançar en la millora de la seguretat ciutadana si no hi ha una veritable participació dels ciutadans. Per aquest motiu, serà necessari procedir a la creació de la Junta local de Seguretat Ciutadana, tal com preveu la Llei Orgànica de Forces i Cossos de Seguretat, com a element coordinador i impulsor d'una política de seguretat. Això ha de permetre recollir, racionalitzar i interpretar les informacions obtingudes relatives a problemes de convivència, fets delictuosos o alteracions de la vida de la ciutat, per tal de poder establir els plans d'acció de la policia, plenament assumits pels mateixos ciutadans, que seran els millors col·laboradors. També es procedirà a la creació de la Junta Local de Protecció

Civil a fi de disposar dels elements d'atenció i coordinació en situació d'emergència i de desastre públic.

Una població se sent segura si disposa de bons professionals de Policia Municipal i aquests se senten impulsats a actuar com a tals, si troben el reconeixement dels ciutadans i la valoració de la seva eficiència.

En aquest sentit, cal realitzar una profunda reorganització de les funcions, serveis i activitats perquè els policies municipals, com a professionals, es trobin en òptimes condicions per complir la seva missió. És per això que els Ajuntaments procediran a dotar-los dels Reglaments competencials d'actuació i d'una adequada organització i racionalització dels serveis.

Els Programes de Formació i Reciclatge són un element indispensable perquè puguin complir aquestes funcions amb els màxims continguts professionals.

La política de coordinació i planejament del conjunt d'actuacions entre els diferents serveis policíacs que actuen en la població, ha de permetre un respecte mutu entre els cossos policíacs, una millora en el reconeixement ciutadà i un increment de la professionalitat en les actuacions.

Cal partir de la base que la Policia Municipal és un servei públic civil creat per a garantir el lliure exercici dels drets i llibertats i per a vetllar per la convivència ciutadana fent respectar els continguts de les Ordenances Municipals, i per a dotar d'assistència i protecció tots els ciutadans. Per això, una política de seguretat i protecció ciutadana ha de continuar actuant en aquests aspectes:

- 1) Aprofitament màxim del marc legal que dona la Llei Orgànica de Cossos i Forces de Seguretat.
- 2) Incrementar especialment l'eficàcia d'aquest servei en tant que policia administrativa per tal de garantir el compliment de les ordenances municipals, vetllar pel patrimoni públic de la ciutat, vetllar i ordenar el trànsit i servir de servei permanent d'atenció i informació al ciutadà.
- 3) Dotar els ciutadans d'aquells serveis que avui demanen a l'àrea de seguretat pública, per tal de gaudir d'una millor qualitat de vida i assolir una fruïció plena de la vida ciutadana.

- 4) Reorganitzar i transformar la policia local en un cos plenament eficient i professional, proposant-se una millora dels serveis, un increment de l'eficàcia en l'actuació i una més alta rendibilitat de l'esforç pressupostari.
- 5) Dotar la Policia Municipal d'aquells mitjans que permetin augmentar l'índex de professionalitat, d'autoconfiança i de moral al servei del ciutadà.

Cal fer la ciutat més segura i habitable i, en aquest sentit, es realitzarà una política d'enfortiment de l'actuació policial i d'apropament al ciutadà perquè es pugui arribar a una comunicació transparent i ràpida entre els ciutadans i la policia, i s'incrementi el sentiment de seguretat per intervencions immediates i professionals. Hi haurà d'haver una presència permanent i estructurada de la policia a totes les contrades de les poblacions, especialment a les més conflictives, i les hores nocturnes no seran un retrocés en l'assistència policíaca.

Les causes generadores d'inseguretat i les actuacions vulneradores de la pacífica convivència s'han de buscar en els desequilibris socials i la marginació que provoquen. És per això que les actuacions que tendeixen a garantir una major seguretat ciutadana no es poden entendre sense una política activa de prevenció social que vagi directament contra les causes que la provoquen. Per tant, la política social i la política policial no són opcions diferenciades, sinó aspectes complementaris que conflueixen en la millora de la convivència ciutadana.

4.2

MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA I EL BENESTAR SOCIAL

El primer període es va caracteritzar per la creació de les Regidories de Serveis Socials i la definició del model de servei públic. Altrament es van crear els equips de serveis socials de base o comunitats en visió preventiva i de llarg abast, en contraposició a l'anterior criteri benèfic i d'ajuda puntual.

El ciutadà, en aquest període, va poder trobar els serveis socials d'informació i orientació sobre els seus drets en aquesta matèria, propers al seu domicili i prestats amb rigor professional en una gran part dels Ajuntaments de Catalunya.

En l'etapa 83-87 es consoliden els serveis creats durant el primer mandat i s'estableixen competències en el marc de les autonomies i municipis mitjançant la Llei de Serveis Socials de Catalunya i la de Bases de Règim Local.

L'activitat municipal del període 87-91 es regularà pel desenvolupament de diferents lleis, molt especialment per la Llei de Règim Local, l'Ordenació Territorial i la Llei de Serveis Socials. Altres lleis com la de Protecció de Menors, la d'Integració Social de Minusvàlids o també, encara que de forma indirecta, la Llei de Sanitat o la LODE, afavoriran la poten-

ciació del model municipal de Serveis Socials. El paper dels Ajuntaments quedarà reforçat si per una part el Govern de la Generalitat potencia el sistema públic de Serveis Socials i, per l'altra, si es treballa sobre la base d'objectius clars i es programa a curt i a llarg termini, es gestiona amb eficàcia i es coordinen les actuacions entre les Administracions Locals i Autonòmiques.

En el proper període, els Ajuntaments reafirmats en llurs competències per la legislació existent, comptaran amb una xarxa pública de **Serveis Socials Comunitaris** (equips multidisciplinaris de treball social per unitat geogràfica de població, que en alguns casos seran equips comarcals formats per diversos municipis mancomunats, i en d'altres per un municipi mitjà, o per un districte d'un gran municipi) per tal de consolidar un primer nivell d'atenció al ciutadà. Aquesta xarxa comportarà:

- El paper de l'Administració Pública com a eix estructurador de la política de Benestar Social.
- Una redistribució equitativa de la renda en donar una millor igualtat d'oportunitats a tots els ciutadans.
- La dinamització de la població, grups i institucions, aconseguint la participació i el control dels usuaris en els serveis i la participació dels ciutadans en general, vers la seva vinculació amb les solucions de futur que s'adoptin.
- Coordinació en el Ajuntament de les polítiques sectorials que incideixen en el benestar social, així com de les polítiques econòmiques.

La xarxa pública de Serveis Socials desenvoluparà bàsicament les prestacions següents:

- **Informació i orientació** dirigides a persones, grups i institucions, sobre els seus drets i els mitjans socials que existeixen al seu entorn i que poden gaudir-ne.
- **L'ajuda a la llar** dirigida a persones i grups familiars per tal de facilitar-los una vida digna en el seu propi àmbit, que sol ser el domicili. És una prestació dirigida a normalitzar la vida, tot prevenint arribar a d'altres mesures que condueixin a sortir de la llar. Aquest servei facilitarà els mitjans adients, que afavoreixin la permanència en la llar.
- **Allotjament** perquè es puguin integrar a la societat, com un més, aquelles persones que no tenen un motiu de convivència habitual tot establint en cada cas les alternatives necessàries tals com: famílies d'acollida, llars alternatives, habitatges tutelats, etc.
- Promoure activitats **preventives** per a evitar riscos socials, així com les de **reinserció** dels ciutadans que per diverses dificultats es troben discriminats de la resta de la vida quotidiana (incloent-hi formes alternatives per l'esplai, la formació i l'ocupació).

Els Ajuntaments ofertaran les esmentades prestacions bàsiques a la població en general i amb actuacions específiques dirigides als sectors de població següents:

- Infància i joventut en situació de risc. Els Serveis Socials són l'eix aglutinant de les polítiques de benestar, adreçades a crear recursos normalitzadors per a la població infantil, facilitant el seu complet desenvolupament.
- Envel·liment. Davant el progressiu envelliment de la societat catalana, es fa necessari, amb la participació dels interessats, d'oferir recursos preventius i assistencials.
- Dona. Informar dels drets de la dona, atendre les situacions específiques de risc i creació de recursos que igualin les oportunitats de les dones per a la seva incorporació a la societat.
- Disminuïts físics, psíquics i sensorials. Els Serveis Socials són responsables directes d'una part dels serveis d'atenció a aquest sector, i la corretja de transmissió de les seves necessitats cap a altres àrees de benestar.
- Minories ètniques. Els Serveis Socials han de vetllar per facilitar la igualtat d'oportunitats a aquests sectors de població, per accedir a beneficiar-se dels recursos generals de la societat.

El Serveis Socials Comunitaris per les característiques del món actual tenen una forta incidència en els aspecters següents:

- Atur. La formació i adaptació professional del sectors més desfavorits (joventut, dona, disminuïts,...) són funcions que necessiten coordinar amb els Serveis Socials per a ser més eficaces i subjectes de redistribució de la renda amb els sectors menys productius.
- Rehabilitació de barris. La millora dels centres urbans antics i dels nous barris mancats de serveis, es pot abordar introduint el treball social com element de promoció de les persones i famílies.
- Seguretat Ciutadana. Els Serveis Socials s'entronquen amb la seguretat ciutadana facilitant directament als serveis de policia, jutjats, presons, etc. un coneixement de la persona humana i dels factors socials que menen a les conductes delictives, així com a la seva prevenció i reinserció social.
- Drogodependències. La prevenció i la rehabilitació i reinserció social s'han d'abordar coordinant els serveis socials amb la resta dels serveis especialitzats, de la salut, etc.

Tanmateix, per dur a terme el programa municipal, cal que l'Administració de l'Estat i de la Generalitat defineixin el pla de finançament suficient per a mantenir la xarxa de Serveis Socials Especialitzats (de gestió mixta municipal, provincial i autonòmica) dins del marc d'un pacte institucional entre les diferents Administracions públiques (autonòmiques, provincials i locals) que permeti plantejar, de manera conjunta, les vies de solució als greus problemes socials que afecten la població de Catalunya.

4.3

PERS UNS MUNICIPIS QUE AJUDIN A CONSTRUIR UNS SERVEIS DE SALUT MODERNS, PÚBLICS I A L'ABAST DE TOTS ELS CIUTADANS

Els municipis, pel fet que són les Administracions públiques més properes als ciutadans, durant els darrers vuit anys han estat contribuint a la construcció d'un millor servei de salut mitjançant accions concretes a les àrees d'orientació i planificació de la natalitat, salut mental, atenció hospitalària, protecció del medi ambient, revisions de salut a les escoles, etc. Tot i que el marc normatiu no era clar però, no han fet per respondre millor a les necessitats expressades per la població.

Durant els propers quatre anys entraran en funcionament noves lleis de Sanitat, de Règim Local i d'Ordenació territorial, que donaran una nova fisonomia organitzativa als serveis públics de salut. Aquesta nova legislació dóna un paper als Ajuntaments en la direcció de les àrees de salut. D'altra banda, a Catalunya tots els Ajuntaments tenen diferents nivells de serveis de salut; la majoria tenen serveis de salut pública, els mitjans solen tenir serveis d'atenció a la salut mental, lluita contra les toxicomanies i centres d'orientació familiar. Els més grans, a més solen tenir una participació en la gestió d'hospitals municipals o comarcals. D'altra banda, les Diputacions tenen serveis de Salut Mental i hospitals provincials i donen subvencions als Ajuntaments per als diferents serveis de salut.

Aquesta doble realitat constituirà per als socialistes l'instrument per a l'objectiu principal dels propers quatre anys, que és el d'aplicar, d'acord amb les altres Administracions públiques (Generalitat i Govern Central) un nou servei català de salut modern, públic i a l'abast de tots els ciutadans.

L'objectiu dels socialistes en la política de salut dels Ajuntaments, ha de ser el d'aconseguir a tots i cadascun dels municipis de Catalunya uns nivells de salut equiparables, tanto si la gestió és pròpia com si és de la Generalitat o del Govern Central, ja que els Ajuntaments han de vetllar perquè els ciutadans disposin dels serveis bàsics de salut.

La consecució d'aquests objectius passa per col·laborar amb l'Administració Autònoma per a constituir el Servei Català de Salut, que serà qui aplicarà la Llei General de Salut a Catalunya, i també col·laborar amb la Generalitat per aconseguir una ordenació sanitària o un mapa sanitari per a tot Catalunya, que defineixi l'àmbit territorial de les àrees de salut, les noves inversions a realitzar i les integracions i racionalització de serveis en cadascuna d'elles. S'haurà d'acordar també amb l'Administració Autònoma el paper dels Ajuntaments i Diputacions en la gestió dels serveis d'assistència sanitària i continuar la modernització dels hospitals provincials, municipals o comarcals que estiguin vinculats als Ajuntaments i/o

Diputacions. Serà necessari utilitzar la col·laboració entre municipis o una mancomunitat per a assegurar uns serveis de salut pública per a tots els municipis. Igualment cal reforçar els serveis d'orientació i planificació familiar, acordant amb la Generalitat el model de finançament dels serveis de salut i de quina manera hi intervindran el Ajuntaments. Al mateix temps, s'haurà de col·laborar en la creació del serveis catalans de salut mental; assegurar una política eficaç del control ambiental; garantir el control de la producció, transport i venda d'aliments i begudes i assegurar la vigilància i control de les condicions higièniques i sanitàries als habitatges i tota mena d'establiments públics, fàbriques, escoles, etc.

Al mateix temps, serà necessari proposar un acord de col·laboració entre els Ajuntaments i la Generalitat, per tal d'aconseguir una digna atenció sanitària a les persones grans, tant si pateixen de problemes crònics com si necessiten una residència assistida, tot utilitzant i modernitzant la nombrosa xarxa d'hospitals municipals i residències geriàtriques de molts Ajuntaments de Catalunya.

4.4

UNA POLÍTICA MUNICIPAL AL SERVEI DE L'ESCOLA PÚBLICA

La defensa de l'escola pública ha estat i és el punt bàsic de l'actuació dels Ajuntaments governats pels socialistes en contraposició amb l'actuació tímida del Govern de la Generalitat en aquest sentit. Durant el segon mandat als Ajuntaments, els socialistes han finalitzat la planificació de les ciutats, amb la consegüent reserva de sòl per a construccions escolars que s'ha cedit a la Generalitat perquè s'hi construeixin els edificis corresponents. Aquest esforç econòmic no s'ha vist compensat en la mateixa mesura per l'activitat inversora del Departament d'Ensenyament que no sols no ha edificat, sinó que tampoc ha planificat adequadament d'acord amb les necessitats del territori. Els Ajuntaments governats pels socialistes han treballat amb un respecte escrupolós vers les competències de la Generalitat i aquesta actitud no ha tingut la seva correspondència amb una actuació similar per part del govern de CiU. Quan la Conselleria d'Ensenyament ha volgut, ha assumit competències sense cap valoració ni pel servei donat pels Ajuntaments (equips psicopedagògics, comissions de matriculació, centres de recursos, etc.) i, en canvi, els Ajuntaments han mantingut econòmicament les «oficines gestores», única mesura descentralitzadora dels Serveis Territorials de la Conselleria, sense cap compensació econòmica.

Des dels municipis els socialistes hem defensat amb tot el nostre coratge una política global de millora de l'escola pública i per aquest motiu hem col·laborat activament assumint, fins i tot, despeses que no ens corresponien. En són un bon exemple les despeses

de la preparació de l'inici del curs escolar i les destinades a desenvolupar programes d'activitats especials (música, esports, salut) contribuint a la vida cultural dins les escoles.

Els Ajuntaments governats per socialistes hem mantingut, també, la política ja iniciada de creació del sector municipal d'escoles-bressol amb l'esperança que la Generalitat, a curt o mig termini, serà sensible a l'educació dels nens d'aquesta etapa i col·laborarà en el seu finançament, perquè si no és així l'ofec econòmic posarà en perill una excepcional experiència educativa.

Cal insistir que des del primer dia els Ajuntaments amb majoria socialista hem col·laborat i hem estat el principal motor dels Consells Escolars previstos per la Llei Orgànica del Dret a l'Educació (LODE), fomentant la participació als centres escolars.

Aquesta tercera legislatura municipal ha de representar la consolidació d'aquesta alternativa, perquè el proper mandat tindrà una importància cabdal per resituar les nostres ciutats i donar un impuls decisiu a la reconstrucció de Catalunya. En el debat que s'ha de impulsar sobre el futur de la ciutat, caldrà tenir en compte la relació entre procés educatiu i territori. La ciutat, el poble, el territori i la seva configuració urbanística han de formar part del patrimoni cultural dels homes i les dones, dels nens i les nenes que el poblen.

Convé que des dels Ajuntaments es persisteixi en la lluita per una ciutat més justa, més solidària, i això significa definir com a element emblemàtic de la nostra acció municipal les polítiques de benestar social, les quals han de tenir com a factor clau allò que impliqui formació i participació del ciutadà, i tot allò que aprofundeixi en el procés educatiu global de la persona.

Per al proper període que s'obre amb les eleccions municipals, els socialistes hem de tenir clar el caràcter supletori de gran part de l'actuació municipal socialista, que en els Ajuntaments és un indicador ben palès de la voluntat política del PSC de dignificar l'escola pública catalana. També s'haurà de tenir en compte la necessitat d'una descentralització de l'Administració Educativa que signifiqui un alt nivell d'autonomia tant per als Ajuntaments com per a les escoles. Això implica la transferència progressiva de recursos i competències que hauran de ser delegades a Ajuntaments i escoles. En aquesta línia i com que dubtem de la capacitat de CiU per avançar en aquesta direcció, serà necessària la confecció i publicació del Mapa Escolar de Catalunya amb la inclusió de tots els serveis i recursos educatius existents al país, racionalitzant l'oferta pública de serveis escolars a partir d'un acord sobre delegació de competències i, al mateix temps, exigir la suficiència de les partides presupostàries que el govern de CiU hauria de transferir a d'altres institucions.

Els socialistes vetllarem perquè cada institució compleixi la tasca que li pertoca com a conseqüència dels acords necessaris. Aquesta vetlla serà especialment en tot el que faci referència a l'escolarització des dels quatre anys fins els setze, i amb una atenció especial so-

bre el Pla Quadriennal i una millora de la qualitat a l'escola. També desenvoluparem tasques de difusió i d'informació per als ciutadans i canalitzarem, quan calgui, les seves denúncies per incompliments que es puguin produir per part de l'administració educativa.

La tendència a fer extensiva la participació en l'orientació i en la programació de l'ensenyament, s'ha d'inscriure en la necessitat de promoure l'acció de tots els ciutadans en relació a la seva capacitat d'autodirigir-se.

El fet participatiu està íntimament lligat a necessitats fonamentals i urgents de la política educativa, perquè hi ha una sèrie de valors que són a la base de totes les polítiques participatives. Els impulsos d'aquesta participació han de promoure la llibertat i el clima de diàleg necessaris per a un desplegament d'opinions i actituds no concordants entre elles. També són valors importants l'estímul de responsabilitat, el de la cooperació i el principi de la igualtat. Es tracta de garantir un tractament jurídic igual a totes les persones amb independència de la seva situació dins l'estructura del procés educatiu i a l'hora d'articular una política d'eliminació de desigualtats, promovent el desplaçament de recursos públics cap els sectors socials més desfavorits.

4.5

UN PROJECTE CULTURAL INTEGRADOR

El programa socialista assumeix que el municipi és el marc més idoni per a l'arrelament de les polítiques culturals i destaca com a tasca prioritària la inscripció d'aquestes polítiques en un projecte que persegueix assolir transformacions, en la línia d'un desenvolupament global i integral de la societat, en el qual l'àmbit cultural local juga un paper de primer ordre.

En aquest context la política cultural municipal ha d'interactuar amb els grans problemes del municipi, és a dir, de disseny de model de ciutat, de relació amb els problemes derivats de la crisi i l'atur, de col·laboració en la recerca d'ocupació, en la revitalització del teixit social, en síntesi, en la resolució dels problemes globals dels ciutadans. En aquesta perspectiva general, el camp d'actuació de la política cultural municipal ha de desenvolupar un paper actiu de modernització, d'avantguarda de nous fets innovadors, d'atenció als sectors menys afavorits, de construcció d'una identitat cultural amb un fort respecte a la interacció de les comunitats que formen el país i de dinamització de noves perspectives culturals i socio-culturals. En síntesi, reivindicuem el paper de l'Ajuntament com la institució que més eficaçment pot gestionar una política cultural i socio-cultural global amb garantia d'una gestió eficaç, propera al ciutadà, participativa i pluralista.

En aquest context general, creiem prioritari desenvolupar actuacions que bàsicament s'adreçin a uns objectius concrets que destaquem:

- És necessari avançar de manera definitiva en el desenvolupament d'un programa d'infraestructures culturals que garanteixi a tothom la igualtat d'accés als diversos béns culturals, equipaments com museus i arxius, biblioteques i espais d'exposicions. Però aquests espais no poden descansar sobre les espatlles del municipi, tant a nivell de construcció com de manteniment posterior. En aquest marc creiem fonamental avançar decididament en el Pacte Cultural, tot exigint una participació activa de la Generalitat a l'hora de concórrer al finançament. Dins aquest context és imprescindible consensuar la Llei de Museus i definir clarament la finalització del Pla de Biblioteques, pas fonamental que garanteix de veritat una consolidació definitiva d'una política d'extensió cultural. És, per tant, imprescindible definir el mapa d'equipaments que aporti racionalitat a la planificació territorial i, per tant, coherència a la gestió posterior. Però també volem indicar que en el nostre discurs aquests equipaments culturals especialitzats exigeixen un tractament que renovi els seus plantejaments apropant-los als fets dinamitzadors i innovadors, en estreta col·laboració amb els creadors, els investigadors, el teixit social, les escoles, etc., optimitzant al màxim la utilització per part de la comunitat. En aquest sentit, no hem d'oblidar de tractar la mateixa ciutat com a un bé d'interès cultural.
- També hem de continuar donant suport a totes aquelles iniciatives que garanteixin un accés indiscriminat al gaudiment cultural i, per tant, és imprescindible posar en marxa, si no s'ha fet fins ara, els projectes d'equipaments polivalents, espais primordials de tota política socio-cultural, com són les cases de cultura, els centres cívics, les aules de cultura, els casals, etc. conjunt d'espais que brinden l'oportunitat d'una gestió desconcentrada, atenent les desigualtats culturals molt a prop del ciutadà, respectuosa de totes les cultures, instruments que propicien la participació de forma natural, espais privilegiats i homogeneïtzadors de difusió cultural i aprenentatge de tècniques creadores, en el marc dels diversos tallers. Hem de dir que aquests equipaments, onerosos per a les hisendes locals, necessiten d'una concurrència de finançament d'obra i posterior manteniment per part del Consell Executiu de la Generalitat, manteniment que fins ara s'ha desentès d'aquests projectes.
- Els Ajuntaments hem de continuar i aprofundir el paper cabdal a l'hora de reivindicar la reafirmació de la cultura del país, en tant que hem estat capdavanters en els processos de normalització lingüística i de recuperació i difusió de la cultura local i de la seva història, alhora que hem fugit de falses contradiccions entre la cultura d'origen i la cultura d'adopció, en contra de postures

sectàries que no veuen la cultura del demà com una cultura de gresol. En un mateix paper recuperador hem d'insistir en les festes, però racionalitzant els projectes i donar-los un espai i un valor no sobredimensionat, en particular a nivell econòmic.

- A nivell de difusió hem de prioritzar polítiques que estenguin la possibilitat d'un major accés ciutadà al consum de productes culturals, com són el teatre, els espectacles, les exposicions, etc., potenciant els projectes que racionalitzin els circuits de distribució com són, per exemple, la xarxa de teatres, projectes que ajudin a una correcta economia de gestió i a una racionalització dels programes.
- A nivell de creació i les aspectes més educatius hem de propiciar inicialment un mapa racional i amb perspectives de consolidació que possibiliti l'accés estable i en igualtat de condicions de tots els interessats, però coordinadament amb les polítiques educatives locals i amb el suport institucional i econòmic de la Generalitat. A nivell de creadors, hem de plantejar una tasca de suport a la seva labor en tant que element innovador i modernitzador cabdal de la realitat cultural del municipi.
- Hem de fomentar al mateix temps, el desenvolupament del teixit social, propiciant l'associacionisme i els models participatius, donant suport als elements innovadors que sorgeixen d'aquest sector. Hem de trobar les vies per crear una societat més justa culturalment, que també desenvolupi el grans reptes del segle XXI: innovació, creació i participació. Això ha de representar inter actuar amb el conjunt de polítiques que intenten un desenvolupament global i integral de la vida local en el marc d'una interacció amb d'altres serveis, entenen el nous reptes socials, econòmics i tecnològics, i aportant altres perspectives al debat sobre la construcció del municipi. En aquest marc el repte d'un futur millor cobra sentit i redimensiona el paper de la cultura com un element fonamental de transformació i construcció cultural.

4.6

ELS AJUNTAMENTS DINAMITZADORS DE L'ESPORT

Un dels trets fonamentals del treball dels Ajuntaments ha estat la col·laboració en el desenvolupament de l'esport a Catalunya, entès aquest tant com una part del fet cultural com un dret dels ciutadans. Això ha permès que els Ajuntaments avui constitueixin una de les peces fonamentals del sistema esportiu al nostre país.

Aquest fet, conjuntament amb el de l'organització a Barcelona dels Jocs Olímpics del 1992, ha ge-

nerat unes expectatives que donen lloc a una demanda creixent d'aquest servei públic que és l'esport. Com a conseqüència, pensem que cal donar resposta al repte que tenim davant nostre, encara que això només es pot realitzar amb una política objectiva i correcta de la distribució de recursos per part del Govern de la Generalitat que permetrà gestionar la plena utilització de les instal·lacions públiques de l'àmbit territorial corresponent, incidint amb més fermesa en els temes de promoció i extensió de la pràctica esportiva, així com en els de noves instal·lacions, gestió d'aquestes, etc.

L'encariment de les instal·lacions per a la pràctica de l'esport i la multiplicació de la demanda, fa necessari que qualsevol instal·lació s'hagi de planificar després de seriosos estudis que demostrin la seva viabilitat, i abans de decidir la construcció de noves instal·lacions, caldrà rehabilitat i/o convertir les que ja hi hagi. Aquests recursos existents inclouen les zones esportives escolars. En aquest sentit, i per tal d'aprofitar aquestes instal·lacions, s'haurà de fer un veritable esforç perquè, amb la col·laboració de les institucions supramunicipals, s'elabori un pla que permeti el reciclatge de les zones esportives escolars, perquè puguin ser obertes als practicants en general dins les hores no lectives. Aquesta hauria de ser una tasca primordial en els propers quatre anys fent, al mateix temps, un estudi dels recursos que incloguin les instal·lacions públiques i privades, i arribar a acords que les facin rendibles al màxim des del punt de vista social.

Un altre camp d'actuació prioritària és el de la promoció esportiva. Entenem que cal fer-la amb la col·laboració de les entitats esportives (Clubs, Agrupacions, Federacions,...) per tal d'aconseguir programes concrets de promoció i comptant amb el personal adequat. Fruit d'aquesta col·laboració ha d'ésser també l'organització de cursos de formació, perfeccionament i reciclatge de tècnics. A la vegada creiem molt important fomentar l'associacionisme esportiu dins el municipi, assegurant la utilització al màxim de les instal·lacions públiques amb fórmules de gestió que impliquin cada vegada més els ciutadans.

Els socialistes considerem que l'esport en edat escolar és essencialment de formació i que una adequada educació física bàsica facilita i promou la pràctica esportiva. En conseqüència, cal seguir amb suport els jocs esportius escolars, principalment a l'etapa d'EGB, perfeccionant el seu funcionament, dotant-los dels mitjans necessaris i potenciant els aspectes educatius i formatius de l'esport. No obstant això, la nostra fita ha d'ésser la introducció de l'educació física a l'escola com a matèria obligatòria. Aquesta responsabilitat, cal exigir-la al Consell Executiu de la Generalitat.

Les relacions entre l'esport i les altres manifestacions de la cultura han d'afermar-se procurant que els actes esportius tinguin un lligam amb activitats culturals paral·leles.

El concepte d'esport no és complet si no es té en compte la relació existent amb la salut. Cal recordar que la pràctica esportiva comporta efectes favorables sobre l'estat de la salut física, sempre que aquella es

dugui a terme sota una certa tutela sanitària. Com a conseqüència, caldria introduir als municipis una sèrie d'objectius en aquest camp, com podrien ésser: promoure programes de sensibilització dels ciutadants de totes les edats sobre els efectes saludables d'una pràctica físico-esportiva ben estructurada i controlada; vetllar per la salut dels practicants, especialment en la població d'edat escolar.

4.7

UNA CIUTAT PER A TOTHOM

Les societats democràtiques occidentals es creuen obligades, cada cop més, a preocupar-se dels problemes específics que s'han d'abordar per tal de potenciar la igualtat en els casos dels joves i de les dones.

Als països europeus en els últims anys hi ha hagut diverses iniciatives dirigides sobretot a l'obtenció de reformes legislatives que s'oposin a la discriminació.

4.7.1 La participació juvenil i els Ajuntaments

Els eixos principals de la política juvenil dels Ajuntaments en els propers quatre anys son:

- Entendre la política de joventut, per tal que esdevingui un instrument eficaç contra tot tipus de desigualtat, amb l'objectiu que l'actuació dels Ajuntaments adreçada a la joventut sigui directament útil per a la vida quotidiana d'un major nombre de joves.
- Intensificar sensiblement, amb més força i propostes, la participació i l'associació de tots els joves.
- Comprometre l'Administració Local en un treball integral dirigit a resoldre els problemes d'integració socials dels joves, a partir de la coordinació de les polítiques del diferents departaments.

Això es concreta en una política global i coordinada de foment de la participació juvenil i de la inserció social dels joves des dels Ajuntaments.

a) La participació juvenil

Els Ajuntaments són l'Administració més propera al ciutadà i, per tant, al jove. Per això el principal repte dels socialistes en els Ajuntaments és apropar la gestió al ciutadà i fer-lo partícip de les tasques de govern. Acomplir aquest objectiu amb els joves és cabdal i s'haurà de contribuir de manera decidida a la inserció dels joves en el medi local. Aquest és un paper que juga l'Ajuntament, ja que és l'Administració més capacitada per copsar les seves problemàtiques específiques, en estar-ne més a prop, fent partícips els joves de les activitats i de la vida de la seva ciutat o poble.

Una de les maneres més enriquidores de participació dels joves en el medi social és l'associacionisme.

Després de vuit anys de gestió, a més del treball continuat de la majoria d'entitats d'estil més

clàssic (com les d'esplai i escoltisme), han sorgit nous models de col·lectius juvenils entorn de les administracions municipals (cooperatives juvenils, ràdios municipals, associacions de joves en atur, revistes, grups de barri o de casals de joves, de centres d'ensenyament, grups musicals, esportius, etc.) que seran objecte de foment i suport per part de l'Ajuntament. Tot tipus d'associacionisme juvenil constituirà un objectiu prioritari de la nostra política, mitjançant el suport a nivell d'infraestructura, de foment de l'oferta conjunta d'activitats i serveis, i de suport econòmic a través de línies estables de finançament que garanteixin una planificació d'activitats i recursos a mig termini per part de les entitats. Aquest suport es concretarà en els eixos següents:

- Potenciació del Consell Local de la Joventut.
- Finançament global a les entitats consolidades —membres del Consell prioritàriament— sota la forma de convenis, mitjançant els quals les entitats desenvolupin programes que repercuten positivament en la vida social del municipi, finançant prioritàriament l'Administració les despeses d'infraestructura, manteniment personal, formació i difusió de les entitats.
- Finançament d'activitats d'entitats i, sobretot, de les entitats més joves a través de subvencions.
- Suport a l'associacionisme local a nivell d'infraestructura: cessió de locals, de material, etc.
- Foment de la participació de les entitats en les activitats juvenils de l'Ajuntament: setmanes de joventut, festivals de la infància de Nadal, programes d'estiu, carnestoltes i festes majors, etc., en la línia de potenciació i d'infortiment de l'associacionisme, i amb l'objectiu de difondre les associacions entre els joves i d'incrementar la seva implantació.
- Cogestió, amb determinades entitats, d'alguns serveis i activitats municipals.
- Potenciació especial de noves realitats juvenils que puguin sorgir, de tot tipus, i fonamentar la seva integració en el Consell de Joventut.

També serà necessària la potenciació de l'associacionisme en els centres d'ensenyament, especialment a la darrera fase de l'EGB, BUP i FP, potenciant les activitats culturals i de tot tipus que es puguin desenvolupar. A partir de la Llei Orgànica del Dret a l'Educació (LODE) i el reconeixement legal de l'associacionisme estudiantil com a eina de participació dels estudiants en els centres d'ensenyament, s'obren noves perspectives en els Ajuntaments en la realització de programes conjunts amb les associacions d'estudiants que consolidin aquest model de participació i donin suport directe a l'associacionisme estudiantil.

En el camp de la formació d'animadors de temps lliure infantil i juvenil, cal endegar iniciatives per tal de dur a terme cursos de formació homologats, en conveni o en col·laboració amb escoles de formació d'àmbit nacional o de grans municipis, els quals no s'haurien de limitar no-

més al camp de l'esplai, sinó que haurien d'abraçar l'animació sòcio-cultural en general.

En el camp de l'esport s'ha de potenciar l'existència de grups esportius en el Consell de la Joventut i la seva imbricació amb la vida associativa del municipi, prioritzant la pràctica esportiva popular, no competitiva i de base.

Per altra banda, cal no oblidar altres realitats innovadores i alternatives: l'ecologisme, el pacifisme, l'objecció de consciència, els moviments radicals, ràdios lliures, etc. Aquests col·lectius de contingut renovador i alternatiu porten la seva pràctica al marge de la tasca de les institucions. Cal que des dels Ajuntaments, l'Administració més propera al ciutadà, es faci un esforç decidit perquè aquests joves que veuen en la lluita per defensar el medi ambient i el seu entorn natural, en la denúncia de les situacions de marginació que es produeixen en una societat injusta com la nostra o que expressen una visió diferent sobre els fets culturals tot i creant uns nous conceptes purament juvenils, trobin conductes adequats per canalitzar els seus esforços i treure fruit de les seves energies creadores.

Els Consells de Joventut segueixen constituint la millor plataforma unitària de l'associacionisme a nivell local, com a mecanisme d'interlocució i de representació davant els Ajuntaments. Malgrat que el Consell no representa tot el moviment juvenil ni, evidentment tota la joventut, és el millor interlocutor, el més vàlid i qualificat per a desenvolupar un paper representatiu dels interessos de l'associacionisme i dels joves en general, assumint un caràcter reivindicatiu i de seguiment de la gestió municipal en matèria de joventut, interferint la seva dinàmica pròpia i sempre preservant la seva independència.

Els equipaments juvenils que han anat construint principalment els Ajuntaments en els darrers dos mandats, sobretot els casals de joves, han estat, en general, un dels mecanismes de participació del joventut que ha assolit millors resultats.

El casal ha de ser un equipament obert a tots els joves, en el qual els protagonistes de les activitats siguin els mateixos joves. L'Administració ha de possibilitar-los, tot facilitant els mitjans i els recursos necessaris, i sense cap mena de dirigisme.

En apropar la gestió dels casals als mateixos joves fomentar que grups juvenils, cooperatives d'animadors, etc. participin, juntament amb l'Administració municipal, en l'organització de les activitats i funcionament dels centres.

Per tant, cal seguir en la línia de creació i consolidació d'equipaments juvenils com a mecanismes de participació dels joves en la programació del seu propi temps lliure, de manera creativa i autogestionada.

En el capítol de serveis, l'Ajuntament ha de desenvolupar una àmplia oferta de serveis de joves, amb caràcter participatiu i que constitueixin activitats i recursos oberts, plantejats i proposats per l'Administració, però desenvolupats i culminats

pels joves. Per tant, han de ser activitats i serveis creatius, dinàmics i àgils, en els quals el jove sigui l'autèntic protagonista, l'organitzador i no un simple consumidor.

b) La inserció social dels joves

La nostra voluntat és crear Àrees de joventut en el major nombre possible de municipis, sense que això impliqui un augment de la burocràcia. Volem que siguin equips eficaços de treball, molt reduïts però multidisciplinaris, amb un gran nivell de professionalitat, que generin projectes concrets que millorin la qualitat de vida de tots els joves, discriminant positivament aquells que tenen més problemes d'integració.

Aquests departaments no poden ser considerats com un de tants altres de l'Ajuntament. Una autèntica política integral i interdepartamental de joventut passa per l'assumpció global de la política juvenil per part de tot l'Ajuntament i, en aquest marc, el Àrea de Joventut ha de desenvolupar un paper dinamitzador d'aquesta política, vinculant-se per tant, el més possible, als mecanismes de coordinació i execució de l'Ajuntament.

En aquest sentit, només una política interdepartamental (i una major coordinació entre totes les Administracions Públiques) pot desenvolupar els gran eixos d'actuació cap una millora de qualitat de vida, i sobretot, cap una major inserció social dels joves en el seu medi immediat.

- La inserció sòcio-professional dels joves.
- La prevenció de les drogodependències.
- L'acció decidida contra les desigualtats, en aquells terrenys on més es manifesten: accés a la informació, a l'ensenyament, als equipaments culturals, etc.

En el camp de l'ocupació juvenil l'Ajuntament ha de potenciar el desenvolupament de programes específics per a la integració dels joves al món del treball.

La política municipal per a l'ocupació juvenil ha de tenir en compte els elements diferenciadors que aporten els joves. Es recomanable dissenyar dispositius i instruments específicament per a joves, enfocant el problema des de la globalitat i des de la integració d'aquells aspectes que afavoreixen la transició del jove des de l'ensenyament cap al treball, sense fer que aquests —escola i feina— siguin necessàriament dos móns separats.

En aquest sentit, serà prioritari desenvolupar programes de formació ocupacional, en el marc de l'economia social. A partir del coneixement de les tendències del mercat, caldrà orientar la formació en aquelles activitats econòmiques generadores d'ocupació.

Els programes en col·laboració entre l'Institut Nacional d'Ocupació (INEM) i les Corporacions Locals estan essent un marc eficaç de formació local de l'ocupació juvenil. Amb la col·laboració de les empreses, cal possibilitar l'ocupació temporal en alternança amb la formació ocupacional. Cal impulsar, fomentar i incentivar l'autoocupació

promoguda per joves emprenedors, d'ensenyar els joves a ser creatius en el terreny de les petites i mitjanes iniciatives econòmiques, sobretot en el sector dels serveis. Els Ajuntaments són la plataforma més adient per animar aquest tipus d'actituds.

En el camp de les drogodependències, la delinqüència i la marginació juvenil en general, cal combinar una política de prevenció amb una política d'informació: una col·laboració amb les Administracions superiors es fa necessària per combatre les seves causes allà on són més freqüents, als barris on es donen uns percentatges més alts d'actituds dissocials per part d'importants sectors juvenils, i una política activa d'informació, amb l'endegament de diversos mecanismes —inclosos diversos tipus d'agents culturals en els mateixos barris—, és imprescindible per proporcionar recursos i infraestructures perquè els mateixos joves puguin desenvolupar activitats alternatives, de tipus creatiu i participatiu.

La millora de les condicions de vida dels joves passa pel millorament de l'oferta de recursos i equipaments sòcio-culturals i de lleure. El teixit social ha de jugar un paper fonamental pel que fa a la seva gestió i dinamització, i l'Ajuntament ha d'assumir un paper cabdal en la seva promoció i suport tècnic i econòmic.

Un dels mecanismes clau per afavorir la inserció del jove és la informació. Només un bon nivell d'informació garanteix l'accés, per part del jove, als nombrosos recursos i iniciatives existents en la societat, especialment els generats pels mateixos Ajuntaments.

Des dels Ajuntaments s'ha de continuar la política de creació de serveis d'informació juvenil. Aquests serveis han d'estar relacionats i coordinats entre ells tan a nivell comarcal com nacional. Han d'oferir informació (sobre recursos, viatges, cursets, ensenyament,...) per una banda i orientació i assessorament per una altra (en el camp de l'objecció de consciència, de la sexualitat, de la drogodependència, de l'habitatge, de l'ocupació juvenil, etc.). Finalment, també han d'oferir informació més especialitzada —documentació, publicacions— sense oblidar la necessitat de sortir a l'exterior mitjançant campanyes informatives, en una línia d'informació activa, fora del centre d'informació.

4.7.2 Un programa global per a la dona

L'aplicació de la democràcia a la vida quotidiana, passa per la execució de una política democràtica des de l'Administració Local. En aquest sentit, l'objectiu bàsic del programa socialista als Ajuntaments en els propers quatre anys, és la construcció d'un espai social, democràtic i de progrés:

— El programa socialista per a les dones i des dels Ajuntaments comprèn un missatge de progrés, d'igualtat, de solidaritat, de benestar i d'increment de la qualitat de vida.

— Incloure les necessitats de la vida quotidiana de les dones en l'espai rural i urbà com a aportació per a la seva construcció i configuració.

No es tracta tant de dissenyar nous serveis o millora i increment dels ja existents; cal posar els mitjans perquè les dones facin seus uns espais dissenyats sense comptar amb la seva aportació, fomentant la informació a fi d'eleva el nivell de consciència social i el grau de participació comunitària.

Per portar endavant aquests programes des del municipi, és imprescindible dur a terme una coordinació entre els diferents nivells de l'Administració que realitzen programes per a la dona: Instituto de la Mujer, Diputacions Provincials, i la Comissió Interdepartamental de la Dona de la Generalitat. Caldrà establir acords i desenvolupar activitats complementàries, sobretot les relacionades amb la Salut, Educació, Cultura, Serveis Socials, Habitatge i Ordenació del territori.

L'experiència del treball realitzat durant els últims mandats, axí com el nou marc comunitari, corroboren la necessitat de continuar amb una política global per a la dona, coordinada i dotada dels mitjans necessaris per al seu acompliment.

Concreció de polítiques per la igualtat d'oportunitats entre homes i dones.

- Posar en pràctica les recomanacions del Programa per la Igualtat 1986-90 de la CEE, tenint en compte aquests criteris en la contractació i nomenament de personal per la mateixa Administració.
- Aconseguir la màxima participació de la dona en al vida educacional, laboral, social, econòmic i política del país, en condicions d'igualtat amb l'home.
- Promoure accions de sensibilització que propiciïn l'evolució de les mentalitats pel que fa al repartiment de responsabilitats professionals, familiars i socials.
- Promoure activitats sòcio-culturals, en el seu ambient quotidià: creatives, culturals, lúdiques, ocupacionals, i d'altres que li facilitin la participació en la vida comunitària.
- Fomentar les iniciatives que afavoreixin la incorporació de la dona al món del treball.
- Oferir atenció i serveis des dels Serveis Socials als col·lectius que pateixen un grau elevat de marginació: prostitució, mares soles, dones que han sofert maltractaments, etc.
- Des dels Serveis Socials i conjuntament amb els Departaments de Salut es coordinaran els serveis d'orientació i planificació de la natalidad, informació a la comunitat i sensibilització en les mesures de prevenció.
- Des de les àrees de cultura i ensenyament, garantir la pràctica de la coeducació, continguts no sexistes, reciclats per a ensenyants dels continguts d'igualtat, i la formació d'adults.

La participació minoritària de les dones, especialment a nivell local, es tradueix per una insuficient presa de consciència dels seus problemes específics i per una escassa capacitat d'expressió autònoma.

És necessari, per tant, dotar les dones de les eines que afavoreixin la seva expressió, impulsin la participació i propiciïn els mitjans per a la seva intervenció en l'alternativa municipal.

Es facilitarà la creació de comissions d'usuàries dels serveis específics que el municipi ofereix a la dona.

En aquesta nova etapa de govern socialista als Ajuntaments, volem posar a l'abast de veïnes i ciutadanes, els mecanismes de participació en el Programa Global de la Dona. Això, doncs, impulsarà la creació de Consells Municipals de Dones.

El Consell Municipal de Dones serà i podrà presentar propostes i realitzar l'avaluació del desenvolupament dels programes.

Per portar a terme el PROGRAMA GLOBAL PER LA DONA cada Ajuntament crearà els mecanismes que garanteixin el seu compliment: comissió coordinadora, etc.

Es necessari mantenir el diàleg i la col·laboració amb el moviment feminista com a element dinamitzador de la lluita per la igualtat.

5

PARTICIPAR ÉS AVANÇAR

5.1

FOMENT DE L'ASSOCIACIONISME, PUNT CLAU DE LA PARTICIPACIÓ

Una ciutat no és sols un conjunt de ciutadans que han de tenir uns serveis, ni un territori que ha de tenir una atenció, no és sols un conjunt d'activitats que han de tenir una ordenació, sinó que, a més, ha de formar part de la vida social. Aquesta vida social es pot expressar a través de diverses fórmules associatives que han de ser flexibles, que han de correspondre a cada etapa històrica i en cada moment a les necessitats reals dels ciutadans, ja que no són vàlids uns models estereotipats que ja serveixin per sempre. No es tracta d'associacions de veïns per sempre, o d'associacions dels casals recreatius per sempre, sinó que cada vegada la vida social comportarà un model d'associacionisme diferent, amb associacions de nova creació, associacions molt formalitzades i amb molta potència, amb associacions més informals, però que configuraran un teixit social ric, divers, plural i heterogeni, que formarà la ciutat.

L'existència d'aquest teixit en el qual els poders públics, i en aquest cas concret els Ajuntaments, estiguin atents al seu pols i al de les seves formes associatives, farà que es faci el possible perquè les associacions, siguin del caràcter que siguin, tinguin vida, tinguin capacitat per expressar realment les seves necessitats. Això és un element central i clau perquè després puguem parlar de l'altre gran principi que forma les ciutats, que és el principi de la participació.

Si la vida associativa, del caràcter que sigui, és una vida esmoreïda, és una vida viciada per un intervencionisme excessiu, però també és una vida pobre perquè no té el suport necessari, no pot haver-hi després l'altre factor important que és la participació. És impensable articular una participació quotidiana persona a persona, sinó que aquesta participació quotidiana s'ha de canalitzar a través de models grupals de caràcter col·lectiu.

Per això és necessari que des dels Ajuntaments, amb una visió no intervencionista sinó de foment, es faci el possible perquè a la ciutat hi hagi una vida associativa plural i rica.

5.2

LA INFORMACIÓ LOCAL, ELEMENT INDISPENSABLE

És un deure dels governs municipals garantir que els ciutadans tinguin una informació àmplia, objectiva i puntual de l'activitat dels Ajuntaments. La democràcia no es caracteritza sols per una concurrència electoral cada quatre anys sinó que, a més, comporta una comunicació constant amb els electors i amb el conjunt de la ciutadania. Aquest diàleg es pot mantenir en condicions d'efectivitat.

D'altra banda, cal tenir en compte que l'Administració ha de vetllar pel benestar i la qualitat de vida dels ciutadans. Des d'aquest punt de vista, la informació és un requisit indispensable per poder exercir plenament la llibertat i per poder accedir amb garanties als beneficis que ofereix la societat actual. Tot això justifica l'existència d'un àmbit de la informació entès com a servei públic que l'Ajuntament i l'Administració general han d'assegurar.

S'ha de tenir en compte que l'oferta d'informació que genera la iniciativa privada no pot, pels condicionaments de rendibilitat econòmica i del mercat, cobrir totes les necessitats que genera el dret dels ciutadans a estar informats. Això es dona en molts municipis, que es veuen així mancats d'uns mitjans de comunicació que informin sobre els esdeveniments locals, que tampoc tenen prou ressò en els mitjans d'àmbit nacional. En aquestes casos correspon a l'Administració Local de promoure o crear els mitjans de comunicació necessaris per assegurar la circulació d'informació local. Perquè la comunicació assoleixi la màxima eficàcia s'hauran d'utilitzar diverses tècniques i sistemes: des de la informació periodística o la ràdio

fins a les noves tecnologies com el cable, passant pel vídeo, exposicions, oficines d'informació, publicacions i d'altres suports de comunicació.

Des de les primeres eleccions municipals, l'any 1979, els Ajuntaments governats pels socialistes han realitzat un important esforç per dotar els ciutadans d'instruments d'informació. En aquest sentit, són pocs els municipis que no disposen d'un gabinet de premsa o d'un departament de comunicació per portar a terme la tasca informativa municipal. Abunda l'edició de butlletins informatius i el fenomen de les emissions municipals ha adquirit una gran extensió, amb l'existència de més de 120 a tot Catalunya, la major part de les quals pertanyen a municipis amb majoria socialista. Ja no partim de zero, perquè s'ha realitzat una gran tasca, perquè els socialistes creiem que la informació és un bé que mai no es pot assolir de manera òptima i definitiva. Com més alt és el nivell cultural i de benestar, més augmenta l'exigència d'una millor informació. Aquest fet, juntament amb la necessitat d'adaptar-se a les noves tecnologies de comunicació, fa que els socialistes ens proposem consolidar i millorar contínuament els sistemes de comunicació municipal.

La política d'informació que realitzarem els socialistes des dels Ajuntaments serà basada en els eixos següents:

Establir els mitjans i sistemes de comunicació necessaris per assegurar la informació de l'activitat municipal i ciutadana i també dels serveis que s'ofereixen. En aquest sentit, caldrà establir gabinets i serveis que assegurin un flux sistemàtic d'informació a través d'instruments de comunicació adients a l'especificitat local. Destaquem els butlletins informatius, les oficines d'informació, la ràdio municipal, exposicions, la informació als mitjans de comunicació locals, el vídeo, els elements informatius a la via pública i les campanyes informatives.

També s'haurà de promoure l'establiment d'un sistema d'informació local al municipi perquè els ciutadans tinguin accés a la informació que es genera a la localitat i que, excepte a les capitals, no té prou acolliment als mitjans de comunicació d'àmbit supramunicipal. Aquesta tasca, sempre que sigui possible, la farem en col·laboració amb els sectors socials representatius o amb la iniciativa privada, però si aquests tipus de col·laboracions no són factibles caldrà plantejar-se suplir-les des de l'Ajuntament.

En el mateix sentit, s'haurà de sensibilitzar els ciutadans sobre actituds relatives a la problemàtica ciutadana i social, perquè en la vida d'un col·lectiu municipal abunden els problemes que requereixen una actitud de col·laboració de tots els ciutadans en benefici del bé comú. Aquest és el cas de la neteja pública, la circulació, la seguretat ciutadana, la drogadoicció, el manteniment de les zones verdes, la normalització lingüística, la marginació i moltes altres qüestions que incideixen en el comportament cívic i en la convivència. Per tot això, els Ajuntaments han de realitzar campanyes i accions encaminades a sensibilitzar els ciutadans sobre els problemes, amb l'objectiu que col·laborin o adoptin una actitud po-

sitiva, contribuint així a la solució dels problemes que afecten la col·lectivitat.

Una altra de les accions a emprendre és la de potenciar la imatge de la ciutat, perquè la seva millora és l'objectiu primordial dels Ajuntaments pel que fa referència als elements que permetin assolir un bon nivell de benestar i convivència. Però cal també tenir cura de la imatge que tenen de la ciutat els propis habitants i també la que la ciutat projecta fora del seu terme municipal. És per això que la política de comunicació municipal ha de tenir com un dels seus objectius vetllar per la millora constant de la imatge de la ciutat.

LES EMISSORES MUNICIPALS

A Catalunya el fenomen de les emissores municipals ha estat el fet més rellevant de l'activitat informativa municipal. Com deiem al principi d'aquest apartat, són més de 120 les emissores municipals que existeixen repartides per tot el país, les quals representen un mitjà privilegiat de comunicació, participació i difusió cultural a nivell local. Els socialistes hem estat, des del primer moment, capdavanters en la creació d'emissores municipals, en la lluita per la seva normalització legal i en el treball per la seva millora i professionalització. Aquesta lluita ha portat al fet que estigui pròxima la seva legalització, reconeixent així el dret de l'Administració Local a crear i mantenir els seus propis mitjans de comunicació, amb el seus ciutadans.

Els socialistes seguirem treballant per aconseguir una situació plenament legal i perquè l'adjudicació de les freqüències i potències i el possible establiment de les condicions per emetre es faci d'acord amb criteris objectius i no retallin les condicions en què emeten actualment les emissores. És des de les emissores municipals des d'on promourem la col·laboració o coordinació amb les del propi àmbit territorial, amb l'objectiu d'enriquir la programació i abaratir els costos amb l'emissió de programes comuns.

Pel que fa a la programació, ens proposem que cada cop es posi més èmfasi en la informació local, al contacte amb la realitat ciutadana, a la participació dels ciutadans i dels sectors representatius de la societat local i de la dinamització cultural i la formació, creant un estil propi que correspongui a un servei públic, però sense caure en el defecte d'avorrir l'audiència. També caldrà promoure la qualificació professional dels treballadors de la ràdio i procurarem, dins de les nostres possibilitats econòmiques, millorar l'estructura tècnica, mantenint-nos al dia de les innovacions que es produeixen en el camp de la radiodifusió. També, i tot esperant que s'estableixi el marc legal que reguli la possibilitat d'emissions televisives locals, realitzarem o donarem suport a experiències puntuals que ens permetin anar-nos familiaritzant amb el mitjà i temptejar l'actitud de la població vers ell.

5.3

EL GOVERN DEL MUNICIPI, TASCA DE TOTS

És necessari tenir en compte dos grans principis de la filosofia política socialista a l'hora de definir el municipalisme:

1. El nostre convenciment que la tasca de govern és més eficaç com més a prop és del ciutadà.
2. El municipi no és només un ens de gestió de determinats serveis de caràcter general o personal, sinó també la representació de les aspiracions socials i polítiques del conjunt dels ciutadans.

La unió d'aquests dos grans principis, el de l'efectivitat del poder a prop del ciutadà i el que el municipi representa els interessos sociopolítics dels ciutadans, fa que sigui impossible pensar en un municipi construït només des de les pures estructures administratives de l'Ajuntament. Un municipi, una ciutat, no es construeix més que amb una relació dialèctica constant entre les estructures administratives, imprescindibles, necessàries i de representació política que és l'Ajuntament i el conjunt de les expressions col·lectives individualitzades dels ciutadans que en formen part.

Això s'ha d'expressar a través dels canals de participació com és el cas del processos d'informació pública de plans urbanístics o de prestacions de serveis o també per mitjà del teixit associatiu de la ciutat, de l'ús dels serveis que s'hi presten i de la relació unipersonal amb l'administració, és a dir, per mitjà d'una rica gamma de relacions però que per al govern del municipi és una tasca dialèctica d'aquests dos factors que formen la ciutat: el seu govern i els seus habitants.

5.3.1 Els mecanismes de participació

Aquest és un camp molt important ja que si només es digués el que hem recollit fins ara en aquest programa ens quedaríem amb una pura declaració de principis, teòricament molt bonica, però pràcticament i irrelevant. Per això és necessari transformar aquesta declaració d'intencions en un conjunt de mecanismes que facin efectiva aquesta relació dialèctica. Aquests, no poden ser uns mecanismes estandaritzats perquè estem tractant d'un tipus de relació que té uns subjectes que tenen diversos, que tene formacions diferents i que, per tant, no poden acceptar formacions estandaritzades. Existeixen uns mecanismes concrets que poden anar des de processos de descentralització, (ciutats amb un cert volum de població i amb l'existència de consells de districte), passant per consells sectorials específics, (com poden ser consells a nivell d'ensenyament, esports, cultura, joventut, etc.), que seria una altra forma de participació.

Tanmateix, també poden ser mecanismes de participació més flexibles com la creació de comissions

específiques per organitzar festes majors, comissions per tirar endavant la solució a un problema concret d'un barri o en el conjunt de la ciutat, una comissió que es crea per aquell fet amb la participació de ciutadans i d'entitats ciutadanes i que un cop feta la seva tasca es desfà i després se n'ha de fer una altra. Un altre model de mecanisme de participació pot ser la que es realitza a través dels drets de proposta i d'intervenció als plens i a l'activitat dels òrgans de govern municipal o també utilitzant d'una manera no burocràtica ni administrativa els mecanismes d'informació i de participació a l'hora d'aprovar plans d'urbanisme, projectes d'urbanització, etc. Hi ha tot un seguit de mecanismes que van des del tipus general, com és el cas dels consells de districte o dels consells sectorials permanents, fins els de tipus puntual com són comissions per resoldre problemes concrets, o per preparar activitats determinades, passant per mecanismes de participació més genèrica com poden ser tots els processos d'informació, recollida d'opinions a l'hora d'elaborar projectes d'urbanització o de planificació, d'instal·lació de nous serveis o també més formals com els drets de proposta en els quals participen tots els ciutadans, mecanismes que els Ajuntaments governats per socialistes tenim l'obligació de recollir en un cos, amb una declaració general de drets del ciutadans a l'hora de regular la seva participació. En aquest sentit, els Ajuntaments en el moment de redactar les seves cartes municipals o d'elaborar el seu esquema de govern, haurien de dedicar un capítol d'aquests documents a recollir els mecanismes de participació del conjunt dels ciutadans de la societat local en la tasca de govern.

5.3.2 La descentralització

Aquest és un tema que no és plantejable d'una manera generalitzada en el conjunt de municipis d'arreu de Catalunya, ja que afecta només les grans ciutats o, millor dit, les molt grans ciutats.

Cal tenir en compte que la descentralització és positiva per l'eficàcia de la gestió que comporta i per constituir un procés que facilita la participació. En el cas de l'eficàcia del govern, és positiva sempre i quan es tinguin en compte que els organismes descentralitzats compleixen una doble funció: la de representació política autèntica de l'Ajuntament més a prop dels ciutadans i, per tant, que aquests trobin un interlocutor per part de l'Ajuntament més a la vora de la seva realitat quotidiana. També serveixen perquè l'Ajuntament pugui, en un moment determinat, lluitar contra la burocratització excessiva que es produeix pel pes dels aparells centrals administratius, que moltes vegades creen situacions absolutament absurdes, en les quals per solucionar un problema viscut d'una manera immediata pels ciutadans (des d'una garangola, que es queda sense arbre, fins al tros de voravia que es fa malbé, un fanal que no funciona o alguna petita disfunció del Casal de Cultura d'un barri) l'Ajuntament central hagi de posar en marxa una immensa maquinària burocràtica.

Aquesta és la gran virtut de la descentralització: acostar la representació de l'Ajuntament als ciutadans i desburocratitzar la maquinària de les Administracions Locals per tal de resoldre alguns petits problemes que el ciutadà pateix dia a dia, en el seu territori, o en la seva vida quotidiana, i que troben una solució cara, burocràtica, i excessivament llarga si es centralitzen excessivament els processos.

Aquesta descentralització fonamentalment es pot portar a terme a partir de l'existència de regidors delegats de districte o de territori o de barri, dotant-los

de capacitat executiva real sobre determinades actuacions de tipus municipal i integrant-los en la responsabilitat del govern col·lectiu de l'Ajuntament.

En determinats casos, sobretot en ciutats d'una certa importància, a més, pot ser interessant i positiu completar aquesta figura del regidor de districte amb un consell de districte que canalitzi els nivells de participació en aquest districte.

Aquests regidors de districte haurien de tenir uns nivells de capacitat política i executiva per resoldre aquests problemes.

6

LES CIUTATS DE L'ANY 2000

El repte dels socialistes és el de presentar un conjunt d'actuacions i d'activitats per part dels Ajuntaments que tendeixin a millorar la qualitat de vida dels ciutadans, a preservar el medi ambient urbà i el conjunt del territori, prestar serveis dignes i suficients per a totes i cadascuna de les necessitats que s'expressen en una ciutat, garantir que aquestes ciutats tinguin un conjunt d'activitats de caràcter econòmic que sustentin aquests serveis i donin els recursos necessaris per preservar l'entorn. Això s'ha de plantejar des d'una perspectiva del que és un mandat electoral, és a dir, de quatre anys.

No podem però centrar-nos només en això, sinó que hem de ser conscients que estem davant d'un repte important, ja que després de vuit anys en els quals hem fet neteja, hem ordenat les nostres idees i hem començat a planificar el futur, tenim davant el repte de posar la primera pedra del que és el gran edifici del tipus de ciutat que volem per al futur, del tipus de ciutat que volem que es trobin els nostres fills, és a dir, les generacions que venen darrera nostre.

Els socialistes ara, fa 8 anys, en la majoria dels casos, ens vam trobar amb unes ciutats i amb uns pobles governats per interessos especulatius o caciquils que despreciaven absolutament la vida individual i

col·lectiva del ciutadà, en funció únicament i exclusivament del profit que es podia treure de l'espai urbà o del territori. Per tant, hem de construir unes ciutats que han de ser fetes a la mida de l'home i projectades cap al futur. La nostra tasca per als quatre anys, en aquest sentit, no es podrà començar i acabar en aquests quatre anys de temps sinó que s'ha de fer amb visió de futur. És una tasca de construir la ciutat que els joves que pugen ara es trobaran quan arribi l'any 2000. Hauran de ser unes ciutats modernes, amb tot el sentit que té aquest modern de progressista, de nou, de confortable, de còmode, unes ciutats que siguin més riques, més netes, ordenades, humanes i que, en definitiva, els ciutadans hi puguin viure feliços. Aquestes ciutats de l'any 2000 no poden estar en un procés d'envelliment o de degradació com hem viscut en moltes de les nostres ciutats, sinó que han de ser dinàmiques, en renovació constant de sí mateixes, que siguin capaces de triar del passat tot allò que és bo i és conservable i integrar-ho en un procés de modernitat i de renovació, que facilitin les expectatives de cadascun dels ciutadans al desenvolupament individual d'enriquiment, de treball, de cultura i de lleure. En definitiva, unes ciutats que siguin de l'home lliure en la societat moderna, les ciutats de l'any 2000.